Ժ· ՏԱՐԻ 2814 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 15 ՄԱՐԳԱՑ 4385 21 ՅՈՒՆԻՍ 1893 19 ԶԻԼ.ՀԻՃՃԷ 1310 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արծաթ		150
» » Վեցամսեայ » »		75
» » Եռամսեայ » »		40
Օտար երկիրներ [illegible] ֆրանք		56
» Վեցամսեայ »		28
Ընծայ [illegible] Տարեկան Օսմ. Ոսկի		2
Դաւանանք [illegible]	Ղրուշ	50

[illegible] նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՅՈՒՆԻՍ 21/3 ՅՈՒԼԻՍ 1893

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՀՆՏԱԽՏՆ 1893 ԻՆ

Ֆրանսայի կառավարութիւնը պաշտօնապէս ծանոյց Վենետիկի և Տրեզտէնի Առողջապահական Համաժողովներուն մէջ ներկայացեալ Տէրութիւններուն թէ հնտախտ ծագած է կառգաւառին մէջ ի Ֆրանսա։ Տրեզտէնի Համաժողովը ամէն Տէրութեանց վրայ պարտականութիւն դրած էր այսպիսի զեկուցում մ՚ընել՝ հնտախտի առաջին դէպքն ստուգելնուն պէս իրենց երկրին վրայ։ Անգլ. լրագիրք կը խնդակցին ֆրանսական կառավարութեան՝ առանց վարանման այս պարտականութիւնը կատարելուն համար, առանց թեթեւցնելու գործին հանգամանքներն, առանց կասկած ձգելու ծագած հիւանդութեան վրայ։ Բարեբախտաբար, կառգաւառին համաճարակը սահմանափակուած է, և ֆրանսական իշխանութիւնք պէտք եղածին պէս ուշադրութիւն կ՚ընեն։ Գոհացուցիչ երեւոյթ մ՚է որ ի Վենետիկ և ի Տրեզտէն համախմբեալ միջազգային ժողովներուն աշխատութիւնք սկսած են արդիւնք տալ։ Եւ երբ ամէն ոք իւր բաժինը կատարէ նոյնքան խղճմտութեամբ, տարակոյս չկայ թէ ամէն ժամանակէ աւելի իմաստութեամբ և շրջահայեցութեամբ պատուար մը կը քաշուի ահռելի համաճարակին ծաւալման դէմ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԻՐՔ ԵՒ ՀՆՏԱԽՏԻ ՀԱՄԱՃԱՐԱԿՆԵՐԸ

Հնդկաստանի մէջ հնտախտը տեղային հիւանդութիւն մ՚է, և անտի Եւրոպա եկաւ երկիցս ցամաքէն, 1830ին և 1846ին, և երկիցս ծովէն՝ 1865ին և 1884ին։ Այս թուականներու մէջտեղ յԵւրոպա ծագած հնտախտի համաճարակներն արդիւնք էին թողուած սերմերուն կամ՝ մանրէներուն, որք թմրած մնացեր էին։ Ցամաքի ճամբով համաճարակին ճամբան էր Պարսկաստան, Կասպից ծով, Աժտէրխան և Կովկաս։ Անոր դէմ պատուար քաշուած չէ Պարսկաստանի մէջ, և Կասպից ծովուն մէջ քառանդինայի ազդեցիկ դրութիւն կայ միայն ի Պաքու, Տէրպէնտ, Լէնքօրան, Ասդարա և Աժտէրխան։ Ասիական ուրիշ կողմեր պէտք եղածին պէս պատուար չէր քաշուած։ Վերջին 40 տարիներուն մէջ Հնդկաստանի ճամբորդներու ծովու ճամբով փոխադրումը մեծագոյն դիւրութիւն ընծայած է հիւանդութեան Եւրոպա անցնելուն։

Ծովու ճամբով հիւանդութեան ճարակումն արգիլելու համար, բաւական կը համարուի որ անգլ. իշխանութիւնք ի Պոմպայ և ի Կալկաթա այն ճամբորդներուն միայն մեկնումն արտօնեն որք քաջողջ վիճակի մէջ են և ճամբորդութիւնը քիչ շատ գոհացուցիչ պայմաններով կատարելու նախնական միջոցներն ունին, ինչպէս Հոլանտայի կառավարութիւնն իւր արեւելեան գաղթավայրերուն համար այս կանոն ճշդիւ ի գործ կը դնէ։ Կարմիր ծովու մէջ Գամարանի և Ապու Սայիտի կամ Ճիտտէի մաքրանոցներն ես ընդարձակուելով ու զօրացուելով աւելի մեծ ծառայութիւն կրնան մատուցանել նոյն մարդասիրական նպատակին։ Ուրիշ արեւելեան քառանդինաները, վերջին կարգադրութեանց համաձայն վիճակի մէջ դրուած, բնականաբար կրնան ծառայել այն արդիւնքը ձեռք բերելու ի Տրեզտէն համախմբեալ մասնագէտ պատուիրակներն որոշեր են զի Եգիպտոս առողջապահական պատուար մ՚ըլլայ, թող չտալու համար որ Կարմիր ծովէն ի Միջերկրական անցնի համաճարակը։ Թօրսինայի, Պիրի Մուսայի և Սուէզի քարանդինաները թող չպիտի տան որ կասկածելի նաւեր ջրանցքէն անցնին։ Այս տնօրինութիւններն ամբողջացնելու համար, կ՚առաջարկուի որ Պարսկաստանի մէջ առողջապահական կազմակերպութիւն մը հաստատուի, Կ. Պոլսոյ և Եգիպտոսի մէջ կեցածին նման, բժշկական մարմին մը կազմելով Թէհրանի մէջ, և եւրոպեան Տէրութեանց կողմէ վճարեալ եւրոպացի բժիշկներ ղրկելով Պարսկաստան, մանաւանդ ի Մէշէտ, Քէրմանշահ և Դաւրէժ։ Ամէնուր գտնուած մարմիններն ես կրնան աւելի կանոնաւորուիլ և զօրացուիլ, եթէ չուզուիր որ հիմա Կարմիր ծովուն մէջ սաստկապէս ճարակող ախտն Եւրոպա արշաւէ։ Ինչպէս անցեալ տարի, այս տարի եւս Թուրքիա կարեւորագոյն դիրք մը կը բռնէ այս կենսական գործին մէջ, և տարակոյս չկայ թէ՝ ընդ. ազդեցիկ տնօրէնութեամբ Ն. Կ. Վեհափառութեան՝ այս տարի եւս պիտի յաջողի մեծ ծառայութիւն մը մատուցանել։

ԱՂԻՒՍԱՐԱՆՔ ԽԱՍԳԻՒՂԻ

Մի քանի շաբաթէ ի վեր, մայրաքաղաքիս հրապարակին վրայ սուղցած են աղիւսի լաւագոյն տեսակները։ Պատճառը կրկին է։ Նախ, ամէն ժամանակէ աւելի այս միջոցիս քարուկիր շէնքեր, և մեծ շէնքեր, շատ կը շինուին մայրաքաղաքիս մէջ։ Մէկ—երկու տարիէ ի վեր ի Ղալաթիա, Բերայի և Պոլսոյ լաւագոյն կողմերը կառուցուած մեծ շէնքեր, պաշտօնական թէ անհատական, կը ցուցնեն թէ աղիւսի ի՛նչ մեծ սպառում կ՚ըլլայ։ Եւ երկրորդ, Ոսկեղջիւրի յատակէն աղջի հոսութեամբ և աղջի հարազատութեամբ կաւ չելներ հիմա։ Ջամ-ուքեւները քերելով բերելով բաւական խորունկցուցած են այս կաւաշատ ջրանց։ Կը գանգատին խեցեգործք թէ առաջ երկու հոգի կրնային մէկ օրուան մէջ 3—4 հազարնոց լեցնել, մինչ հիմա՝ գրեթէ նոյնքան ճիգով՝ հազիւ երկու հազարնոց կրնան լեցնել կաւով։ Այս էր ապաքէն պատճառն, ինչպէս անցեալները ծանուցինք, որ բանակցութիւն ունէին աղիւսատէրաց հետ, առաջարկելով որ փոխանակ 17ի, 20 ղրուշ սահմանուի մէն մի հազար աղիւսի կալին համար։ Թէեւ աղիւսի լաւագոյն տեսակները մէկ տեսակ կաւով չեն շինուիր, և Պէյքոզի, Սուլթան Չայըրըի և Վոսփորի և Ոսկեղջիւրի ներսի ցամաքային վայրերէ զանազան կաւեղէն հողեր կը բերուին, բայց ապրանքին ստուարագոյն զանգուածը կը կազմուի Ոսկեղջիւրի կաւով, որ տարէէ տարի չաւելնար, ընդհակառակն, և հանել տալու համար աւելի մեծ դժուարութիւն կը քաշուի։ Բնական է ուրեմն որ տեղական աղիւսը սղի։ Բայց այս սղման ալ մէկ չափը կայ անշուշտ. զի եթէ տեղացի գործարանք շատ բարձրացնեն գինները, դուրսէն եկած բնիկ կամ օտար աղիւսք կրնան մրցիլ իրենց դէմ։

ԻՆՉՊԷ՛Ս ԸՆԿՂՄԵՑԱՒ «ՎԻՔԹՈՐԻԱ»

ՆՈՐ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՔ

Սպայք անգլ. Պոքէյ մարտանաւուն որ Սուրիական Տրիպոլսէ Փոր Սայիտ հասած է, հետեւեալ մանրամասն պատմութիւնը կ՚ընեն Վիքթորիայի ընկղմելուն վրայ, որ Եւրոպիոյ համար օրուան մեծագոյն դէպքն է տակաւին։

Նախընթաց հինգշաբթի միջօրէէն երեք ժամ ետքը, գեղեցիկ օդով և հանդարտ ծովով, Միջերկրականի նաւախումբը Պէրութէ Տրիպոլիս կ՚երթար, երկու զուգահեռական գիծերու բաժնուած, որոց միոյն գլուխն էր Վիքթորիա, միւսին գլուխը՝ Քէմփըրտաուն։ Վիքթորիա ցամաքին մօտ գտնուող գծին գլուխն էր։ Նաւախումբն այն պահուն եօթն մղոն հեռի էր Տրիպոլսէ։ Դերծովակալ Սըր Ճորճ Թրայըն այն ատեն հրաման տուաւ որ երկու գիծերը մէկ գիծի վերածուին։ Այս փոփոխումը կատարելու համար իւրաքանչիւր գիծ ինքն իւր վրայ պտոյտ պիտի դառնար։ Հեռաւորութեանց ճիշդ հաշիւը բռնել և իւրաքանչիւր նաւու շարժումներն ամենայն ճշդութեամբ կատարել պէտք էր։ Ահա գիծի այս փոփոխման միջոցին, երբ Քէմփըրտաուն և Վիքթորիա աւելի կամ նուազ հաշուով կը դառնային, առաջինն եկաւ երկրորդին վրայ ինկաւ։ Ինչպէ՞ս եղաւ որ Քէմփըրտաուն միւսին բախեցաւ, Պոքէյի սպայք չեն կրցած հասկնալ։ Այն միայն տեսան, սոսկմամբ տեսան, որ Քէմփըրտաուն ծովակալին զրահաւորին բախեցաւ անոր աջ կողմէն, թնդանօթաց աշտարակին տակէն։ Բախող զանգուածն ահագին կշիռ ունէր։ Զարնուող զանգուածն ալ դիմադրութեան մեծ ոյժ ունէր։ Ուստի, ցուլն՝ այն հաստ զրահէ պատենը թղթի մը պէս ծակելով՝ նաւուն գրեթէ մինչեւ կէսն յառաջացաւ։ Վիքթորիա ցնցուեցաւ, և առաջակողմն, որ նաւուն կողմէն նուազ բարձր էր արդէն, շուտով խորասուզիլ սկսաւ։

Այս բախման պահուն, Սըր Ճորճ Թրայըն նաւուն կամրջակին վրայ հրամանատարութեան տեղը կը գտնուէր ոտքի վրայ։ Բնաւ ինքզինք չկորոյս անակնկալ աղէտին ի տես, և ամենայն պաղարիւնութեամբ կարգ մը հրամաններ տուաւ։—«[illegible]»։ (Մասնաւորապէս շինուած խչտեակներ կան որովք կը գոցուին նաւու մը յատակը բացուած ծակերն ուստից ջուրը ներս կը խուժէ։—«[illegible]»։ (Այս նոր մարտանաւը ներքին բաժանումներ ունէին դռնակներով, որք եթէ գոց ըլլան, ջուրը մէկ բաժանումէ անդին չի կրնար անցնիլ։ 90 նաւազք անմիջապէս վար իջան դռնակները փակելու, և ա՛լ վերջնան։ «[illegible]»։ (Ծովեզերքին վրայ խրելու համար նաւն, որով կարելի էր օր մը ազատել զայն, և համեմատաբար մարդու կորուստն աւելի պակաս կ՚ըլլայ երբ նաւը ցամաքին մօտ ընկղմի։)—«[illegible]»։—«[illegible]»։—(Անմիջապէս միւս զրահաւորներն իրենց տրամադրելի մակոյկները վար իջուցին և Վիքթորիային վրայ ղրկեցին։)—«[illegible]»։ (Նաւախմբին հիւանդանոցն և յանցաւորաց բանտը զրահաւորներուն վարի յարկը կ՚ըլլան։ Բանտարկեալք կապուած կամ գոց խցիկի մէջ փակուած կ՚ըլլան, հիւանդները՝ շարժելու անկարող, և հետեւապէս, ամենէն առաջ զանոնք ազատել պէտք էր։)—«[illegible]»։ (Շատ մը հնոցպանք, մեքենավարք, պահեստի մարդիկ և նոյն պահուն վերը գործ չունեցող նաւազք վարի յարկերը կ՚ըլլան, և վիրահաս վտանգին առջեւ, զամենքը վերնայարկն ունենալ պէտք էր։)

Թէեւ նաւազք ամենայն կարգապահութեամբ և անվրդով կը գործադրէին ծովակալին հրամանները, բայց ջուրը Վիքթորիային աջակողմին վարի մասը լեցուելով, նաւն իւր հաւասարակշռութիւնը կը կորսնցնէր. զի իւր երկայնութեան վրայ նաւն երկուքի բաժնուած և մէջտեղէն պատնէշ քաշուած ըլլալով, ջուրը մէկ կողմին վրայ միայն կը լենար, և այն կողմին ալ վարի մասն։ Հետեւապէս, միւս զրահաւորներէն եկող մակոյկները տեսան որ այն ահագին մարտանաւն իւր աջ կողմին վրայ կը դառնար, և գլուխը ջուրին մէջ մտնելով, յատակն և խելաց կողմն օդին մէջ կը բարձրանային։ Դժբախտ ծովակալն այս շարժումը տեսաւ։ Այն ատեն յուսահատեալ իւր վերջին հրամանն արձակեց. «[illegible]»։ Վերնայարկը խռնուած նաւազներն որք դեռ հրամանի կը սպասէին, խմբովին ծով նետուեցան այն ատեն։ Այս վայրկենին, զրահաւորին մակոյկավարներէն մին որ կամրջակին մօտ կը կենար, ծովակալին ազատարար գօտի մը ներկայեց, զոր մէջքը կապելու յաջողած մարդն ա՛լ չընկղմիր։ «[illegible]» ըսաւ անոր Սըր Ճորճ Թրայըն։ Եւ ահա Վիքթորիային պողպատեայ կայմերն ահռելի շառաչմամբ ջուրին բախեցան։ Նաւուն խելաց կողմն օդին մէջ բարձրանալ սկսած ըլլալով, հզօր պտուտակներն արագ արագ կը դառնային պարապութեան մէջ։ «Այսօք բայցօք տեսանք (կ՚ըսեն Պոքէյի սպայք) որ երբ Վիքթորիա ահեղ շարժմամբ մը ինքն իւր վրայ դարձաւ, Սըր Ճորճ Թրայըն տակաւին կամրջակին վրայ կը կենար, հեռադիտակ ի ձեռին, բազուկները խաչաձեւած, միեւնոյն պաղարիւնութեամբ։» Իւր քով գտնուողները, նաւապետն ու տեղակալը, վերնայարկը գտնուող նաւազներուն հետ իրենք զիրենք ծով նետելով ազատեցան։ Դատապարտեալ նաւը շրջեցաւ, և Սըր Ճորճ անհետ եղաւ ջուրերուն մէջ։ Միւս զրահաւորներէն հասնող մակոյկներն ստիպուած էին քիչ մը հեռի կենալու. զի անանկ մեծ զրահաւոր մ՚ընկղմած պահուն ծովուն մէջ ահագին հոսանք մը կը գոյանայ, որուն փոքր նաւեր և քաջ լողորդներն անգամ չեն կրնար տոկալ։ Ընկղմող նաւուն մօտ գտնուող առարկայներն եւս նոյն հոսանքէն բռնուելով մէկտեղ կ՚ընկղմին։ Բնական օրէնք է այս։ Եւ յետոյ, ծովակալի հրամանին հակառակ, ստորնայարկի մարդիկը ժամանակ չէին ունեցած վեր ելնելու։ Բախման և վերջնական կորստեան միջեւ հազիւ 11 վայրկեան անցաւ։ Ջուրին վրայ հազիւ վեց վայրկեան կանգուն կեցաւ նաւը։ Շատեր կորան մեքենայարկին և ստորնայարկերուն մէջ, ուստից դուրս ելնել անկարելի էր իրենց, քանի որ նաւուն յատակը վեր եկած ըլլալով, զիրենք իւր տակ առած և վրանին ա՛լ կափարիչի մը պէս ծածկած էր։ Վերջապէս, երկաթեայ հզօր պտուտակներն, որք դեռ կը շարժէին, լողացողներէ շատերուն զարնելով, ջարդուկոտոր ըրին խեղճերը։ Զմոռնանք նաեւ որ երբ Վիքթորիա ծովուն տակ իջաւ, երկիցս սոսկալի պայթումներ լսուեցան իւր մէջէն, կաթսաներու պայթումներ։ Երբ Վիքթորիա ծովուն տակը կ՚իջնէր, շատ մը նաւազներ տեսնուեցան որք անոր յատակին կառչած, կ՚աշխատէին իրենք զիրենք ազատել։ Բայց հոսանքն անոնցմէ շատը ծովուն տակ տարաւ։

Պոքէյի սպայք գովեստիւ կը խօսին Վիքթորիայի նաւազներուն քաջասրտութեան և կարգապահութեան վրայ։ Բնաւ չհապճեպեցան։ Ամէնքն ալ վտանգին մեծութիւնը տեսան, բայց իրենց դիրքը ու տեղը չլքեցին, մինչ մահ ընելով սպայից հրամաններուն։ Անոնք որ բացուած ծակը գոցելու պաշտօն ունէին Մարքօսի խչտեակով, տակաւին կը շարունակէին իրենց աշխատանքը, ծովակալին այն հռչակ յետին հրամանէն ետքն ալ՝ «[illegible]»։

Նոյն օր Վիքթորիա ուրիշ վտանգ մը անցուցած էր։ Եթէ Քէմփըրտաուն իւր աջ կողմէն զարկած, առտուն նուազ սրա հարուածը քիչ էր մնացեր որ մարզանքի միջոցին ձախ կողմէն զարներ Վիքթորիան։

Քէմփըրտաուն թէեւ ծանրապէս վնասուեցաւ, և շատ ջուր առաւ, բայց կրցաւ ծովուն երեսը կենալ իւր ներքին բաժանումները կամ պատնէշները փակելով և բոլոր ջրհանները մէկէն բանեցնել սկսելով։ Ինչպէս սովորաբար կը պատահի երբ փոթորիկ կամ պատերազմ չկայ, Վիքթորիայի ներքին բաժանումներուն դռնակները բաց էին, եթէ ոչ ամէնքը գէթ մեծ մասն, և միայն նաւուն երկայնութեամբ գտնուած բաժանումը գոց էր։

Ծովային Ատեանը քննութիւն պիտի կատարէ, և Քէմփըրտաունի հրամանատար և նոյն նաւախմբին երկրորդ վարիչ Մարքհէմ Գ. կարգի ծովակալ, իւր սպայք և Վիքթորիայի ողջ մնացեալ նաւապետն և սպայք դատի պիտի կոչուին։ Դատաստանը տեղի պիտի ունենայ կամ ի Բորդսմութ, Վիքթորիա զրահաւորին մէջ, կամ ի Մալթա, ուր այս առթիւ յատուկ ծովակալ պիտի ղրկուի Ատեանին նախագահելու։

Երկու-երեք օրուան մէջ 12,000 հազար ոսկի հաւաքուեցաւ Լոնտոնի մէջ իսկ՝ կորած դժբախտ նաւազներուն ընտանեաց համար. և հանգանակութիւնք կը շարունակին երկրին ամէն կողմը։ Անգլ. պաշտօնականութիւնք, իրենց նախարարութիւններով և ամէն ներկայացուցիչ մարմինք, պաշտօնական անձինք և երեւելիք իրենց ցաւակցութեան հեռագիրները կը ղրկեն Տիկին Ճորճ Թրայընի։

([illegible])

ՖՐԱՆՍԱ. — Ամէն տարի կաթոլիկ համաժողով մը կը գումարուէր Փարիզի մէջ։ Այս տարի տեղի չպիտի ունենայ. զի Լեւոն ԺԳ. փափաք յայտնած է որ Ֆրանսայի կաթոլիկներուն մէջ անհամաձայնութիւն յառաջ բերելու բնութիւն ունեցող այս տեսակ գումարումներ զանց առնուին։

ԿԵՂԾ ԹՈՒՂԹԵՐ. — Ո՛չ միայն եւրոպական ուրիշ երկիրներու, այլ նոյն իսկ Ֆրանսայի մէջ ընդհանուր քննաքննով մ՚ընդունուեցան Նորթըն անուն անձին յերիւրած թուղթերը, զորս կուսակցական կիրքերով լեցուած՝ Պուլանժէականք ժամանակ միամտաբար Երեսփ. ժողովոյ բերած էին։ Հիմա կը ստուգուի թէ այս Նորթըն անուն անձը կեղծ թուղթեր շինելու, մարդ խաբելու և դրամ շորթելու յանցանքով արդէն երեք անգամ դատապարտութիւն կրած հերոս մ՚է եղեր։ «Հաւանօրէն ուրիշ դատապարտութիւններ ալ կրած է ուրիշ անուններով», կ՚ըսեն Փարիզեան լրագիրք. բայց այս յաւելուածին պէտք չկար, ցոյց տալու համար թէ Փարիզի մէջ տակաւին ո՜րչափ պարզամիտներ կան։

ՊԻԷՌ ԼՕԹԻ, ֆրանսական նաւատորմին մէջ իւր ծառայութեան պայմանաժամը լրացուցած ըլլալով իբրեւ հրամանատար ժողվեց անուն թնդանօթակիր մարտանաւուն, որոյ ճամբէն արեւելեան կեանքէ առնուած նոր գիրք մը գրել, որոյ նիւթը պիտի ըլլայ Պաղեստինի մէջ։ Այս նպատակաւ ճամբորդութիւն մը պիտի ընէ ի Ս. Տեղիս, Գահիրէէ սկսելով երբ ամրան տաքն անցնի, և անապատի ճամբով Երուսաղէմ պիտի երթայ։ Իւր կարաւանին մէջ եւրոպացի չպիտի գտնուի։ Իւր գաղափարն է ըստ կարելւոյն հետեւիլ այն ճամբուն զոր բռնած էր Յիսուսի ընտանիքն՝ Եգիպտոս գացած պահուն, ինչպէս նշանակուած է Աւետարանին մէջ։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (49)

ԼՈՒԻ ԺԱՔՕԼԻՕ

ԻՒԶՕՐԻ ՋԱՂԱՑՔԻՆ ՈՃԻՐԸ

Դ.

ՀԱՆՃԱՐԵՂ ՈՍՏԻԿԱՆ ՄԸ

—Շատ դժուար չպիտի ըլլայ ձեզի նմանիլ, վարպետ, մանաւանդ որ շատ ուրախ իմ ձեր գալուն վրայ, վասնզի խնդիրը պիտի պարզուի։ Վճռաբեկ ատենի առաջին նախագահ Պ. Թուանիէի կեանքին մէջ գաղտնիք մը կայ որ ո՛չ ոք կը շահագրգռէ, որ մէկուն չի վերաբերիր, զոր մէկ խօսքով, ո՛չ ոք իրաւունք ունի խառնշտկելու։ Երկու երիտասարդ չարաճճիներ, կարծելով թէ սոսկալի ոճրի մը հետքերուն վրայ են, զոր իրենց պարտականութիւնը, այսինքն՝ յառաջացման պէտքը կը հրամայէ իրենց երեւան հանելու, երկու ամսէ ի վեր կը փորձեն խառնել պատուաւոր կեանք մը, և գաղտնիք մը երեւան հանել որուն ընդհանրացումը անշուշտ մահ պիտի պատճառէր առաջին նախագահին, որ արդէն կը տառապի անբուժելի վիշտով մը։ Պատւոյ խօսք կու տամ որ այս բանին մէջ կեանքի մէկ մասնաւոր պարագան կայ այս բարձրաստիճան պաշտօնէին, որ ամենամեծ պատիւ կ՚ընէ անոր, վասնզի առաքինական ընթացք ունեցած է, որուն նման քիչ մարդիկ հոգւոյ մեծութիւն պիտի ունենային ընելու։

«Ուստի հոս եկայ ոստիկանութեան կողմէ ղրկուելով, վերջ մը դնելու համար այս գծուծ քննութեան։ Աւելորդ է ըսել ձեզ թէ այդ յիմար գլուխներուն հարիւր տեսակ խաղ խաղացի. անկարելի եղաւ զանոնք դարձնել այն շաւղէն զոր երեւան հանել կը կարծեն, բայց քանի որ դուք եկաք, կարծեմ թէ պիտի կրնաք խօսք հասկցունել անոնց, և խոստում առնել անոնցմէ որ ասկից ետքը հանդարտ մնան... այս պայմանով պատրաստ եմ ձեզի դարձնելու զանոնք։ Ասկից զատ, իրենց օգտին համար կը խօսիմ ձեզ, վասնզի բարձրագոյն տեղէ կրնայ զայրոյթ առաջ գալ, և պաշտօնանկութիւն մը կը սպառնար անոնց որ միայն իրենց գործերուն խառնուին, կամ իրենց պետերուն հրամանը կատարեն։

«Արդէն կը կարծեմ թէ աւելի հոս պիտի գտնէք զանոնք, վասնզի ութ օրէ ի վեր փակուած են գետնափորի մը մէջ, ամէն վայրկեան սպասելով որ թունաւորուին կամ անդունդի մը մէջ գահավիժին։ Գալով Ներթան հարիւրապետին, կրնամ երդնուլ ձեզ թէ ո՛չ միայն հոս չէ, այլ և երբեք չեմ տեսած զայն։ Միայն գիտեմ թէ ողջ է, և թէ իր կամքովը հեռացած է Ֆրանսայէն, և իր մօրեղբայրը՝ պատերազմական նախարարը, այս պահուս՝ երիտասարդ սպային հրաժարականին հետ ընդունած ըլլալու է նամակ մը որ զայն հանդարտեցնելու հանգամանք ունի։ Աւասիկ, վարպետ, ինչ որ կրնամ ըսել ձեզ. գիտէք որ մեր արհեստին առաջին յատկութիւններն են համրութիւն և գաղտնապահութիւն, և կը կարծեմ թէ չըպիտի ուզէք աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններ հարցնել. չպիտի կրնամ պատասխանել։

—[illegible], ինչպէս կ՚ըսէ առակախօսը, պատասխանեց Ժաք Լօռան պարզապէս. ասիկա շատ անգամ կը պատահի մեր արհեստին մէջ, հետեւապէս իրաւունք չունիմ զարմանալու. շնորհակալ եմ անկեղծութեանդ և հաշտարար ոգւոյդ համար, և հիմակ, բանտարկեալներուդ քով տար զիս, որպէսզի հասկցունեմ իրենց անխորհուրդ գործին բոլոր անշահութիւնը... Օ՛հ, գեղեցիկ գաղափար մը, աւելի աղէկ կ՚ըլլայ որ չտեսնեն զիս, և այս գործը իրենց համար բոլորովին գաղտնի մնայ։

—Ինչպէս որ կ՚ուզես, միայն թէ գրաւոր խոստում առած եմ անոնցմէ ա՛լ այս գործին չխառնուելու. առանց այս բանին չեմ կրնար ոստիկանական պաշտօնատուն դառնալ։

—Թող որ ուզածս ընեմ, գրելու պէտք եղածներն ունի՞ս։

—Աւասիկ։

Ժաք Լօռան նստաւ փոքր սեղանի մը առջեւ, քանի մը վայրկեան գրեց, յետոյ թուղթը Ֆռոլէրին կարկառեց։

—Կարդա, ըսաւ։

Փոխ-ոստիկանապետը արագօրէն աչքէ անցուց տողերը զորս գծած էր իր նախկին վարպետը և ետ դարձուց նամակը ժպտելով։

—Ասիկա գործիդ կու գա՞յ, հարցուց Ժաք Լօռան։

—Կատարելապէս։

—Այս պայմաններով ազատ պիտի թողո՞ւս զանոնք։

—Խօսք կու տամ։

—Գիտե՞ս ի՛նչ կ՚ընէի եթէ քու տեղդ ըլլայի։

—Մտիկ կ՚ընեմ։

—Իրենց ուտելիքին մէջ քիչ մը թմրադեղ կը դնէի զոր արդէն գործածեր ես, յետոյ ես ալ այս գիշեր իրենց սենեակը կը տանէի զանոնք։ Կը հասկցունես Պուառօններուն որ բանէ մը չտարակուսելու երեւոյթ առնեն վաղը, և անոնց հետ խօսին իբր թէ առջի օրը հանդարտօրէն ճաշած ըլլային։

—Օ՛հ, պատուական գաղափար։

—Հիմակ ուրիշ ընելիք չունինք բայց եթէ այս նամակն անոնց ձեռքն հասցունել։

—Այս գիշեր կ՚ըլլայ, երբ իրենց լամպարը ի չգոյէ եղի՝ մարի։

—Եւ հիմակ պիտի հաճի՞ս թողուլ այս խրճիթն և քիչ մը ինծ ընկերանալ երկիրը այցելելու համար։

—Յօժարակամ, բայց ստիպուած եմ այս ծպտազգեստը պահելու, վասնզի ուրիշ կերպարանքով ծանօթ չեմ։

—Ինչպէս որ կ՚ուզես։ Դղեակէն ելլենք...

Լիւս և Պ. տը Մարսէյ արդէն ինն օրէ ի վեր փակուած էին և բան մը չէր եղած որ յոյս տար իրենց թէ քիչ ատենէն պիտի ազատէին։ Ժամանակն այնքան երկար երեւցած էր իրենց որ անանկ կու գար թէ երկար ամիսներէ ի վեր բանտարկուած էին։

Տասներորդ օրուան առտուն, երբ Լիւս, որ միշտ առաջ կ՚արթննար, լուցկի մը լոյսով կը նայէր թէ եղի պաշարը նորոգուած էր, զարմացման աղաղակ մը արձակեց որ արթնցուց Պ. տը Մարսէյը։

—Ի՞նչ կայ, հարցուց ոստիկանին ընկերը։

—Նամակ մը, պարոն տը Մարսէյ, պատասխանեց այս վերջինը. հիմա պիտի վառեմ լամպարը տեսնելու թէ ի՛նչ կու գրեն մեզ մեր բանտապահները։

Մթին գետնափորը լուսաւորելուն պէս, Լիւս պատռեց պահարանը զոր առած էր, և սկսաւ բարձրաձայն կարդալ։

«Սիրելի Լիւս,

«Խելք ըրիր ինծ գրելու, ապա թէ ոչ քու և Պ. տը Մարսէյի գործը լմնցած էր. ձեր գերեզմանն արդէն փորուած էր...»

—Մորիս ձեր թշնամիներէն չէ, գոչեց ոստիկանը որ այս խօսքը մէկ շունչով կարդացած էր։

Ստորագրութեան նայեցաւ. Ժաք Լօռա՜ն, բացագանչեց ուրախութեամբ։

—Աւարտեցէք նամակը, ըսաւ Պ. տը Մարսէյ, անհամբերութեան շեշտով մը։

—Հիմա, պարոն դատաւոր։

«... Ձեր գերեզմանն արդէն փորուած էր — կը տեսնէք թէ ամէն բան գիտեմ — այն գնտանին մէջ ուր կը գտնուիք գետնէն երեք հարիւր քայլ վար։ Ամէն բան երեւան հանեցի, բայց երդուեր եմ բան մը չյայտնել։ Եթէ անհուն ծառայութիւն մը մատուցած չըլլայի ձեր հակառորդներուն՝ ամէն բան կորսուած էր։ Այս գիշերը ձեր վերջին գիշերը պիտի ըլլար։ Ձեր ազատութիւնը ձեռք ձգեցի հետեւեալ պայմաններով.

«1. Պատւոյ երդում պիտի ընէք ալ չըզբաղելու այն գործով որ այդ վիճակին հասուց ձեզի, երբեք մէկուն չխօսիլ անոր վրայ։

«2. Նոյն կերպով պիտի խոստանաք հեռանալ Իւզօրի ջաղացքէն՝ ազատ արձակուելնէդ երկու ժամ ետքը, և ալ չըդառնալ հոն։

«3. Անցած դարձածին վրայ բնաւ ակնարկութիւն չպիտի ընէք Պուառօններուն առջեւ, որոնցմէ պիտի բաժնուիք շնորհակալ ըլլալով անոնց հիւրամեծարութենէն։

«Եւ հաւատարմօրէն ի գործ պիտի դնէք այս պայմանները, վասնզի պատասխանատու եղած եմ ձեզ։» ԺԱՔ ԼՕՌԱՆ

Չեմ նկարագրեր երկու բանտարկեալներուն զգացած ուրախութիւնը։ Փութացին գրել և ստորագրել իրենցմէ պահանջուած խոստմնագիրը, և առաջին անգամ ըլլալով կուշտուկուռ ճաշեցին։

Երբ գիշեր եղաւ, ունեցած կերակուրնին ուտելէ լմնցունելէ ետքը, պառկեցան այն պահուն երբ լամպարը կը սկսէր դողդոջել և քնացան սիրտերնին յուսալից...

Յաջորդ օրն արթնցան իրենց աշտարակի սենեկին մէջ, և տեսնելով օրուան լոյսն ուսկից երկար ատենէ ի վեր բաժնուած էին, չկրցան արցունքնին բռնել։ Պ. տը Մարսէյի սիրտը կը յորդէր. կը մտածէր իր կնոջ և իր զաւկին վրայ զորս պիտի տեսնէր։

(Շարունակելի)

ԱՐԾԱԹԻ ԽՆԴԻՐ. — Հնդկաստանի Փոքերանոցին մէջ մասնաւորաց հաշուոյն արծաթ րուբի չկոխելու որոշումն ահագին տպաւորութիւն ըրաւ Լոնտոնի և Ամերիկայի հրապարակաց վրայ։ Լոնտոնի մէջ ըրած տպաւորութիւնը չաբաթ աւուր Աբե-Բլէօվ նշանակեր էինք։ Միացեալ Նահանգաց մէջ հիմակ ընդհանուր փափաք կ'արտայայտուի ջնջելու այն օրէնք որով ամեն ամիս կառավարութիւնը պարտաւորիչ կերպիւ արծաթ կը գնէ հրապարակէն, արծաթ տոլար կը կոխէ և կը պահէ իւր գանձարանին մէջ։ Այս օրինական փոփոխումն ընելու համար, փութանակ պէտք կ'ըլլայ ամերիկեան գաշնակցային Խորհրդարանին գումարումն ի Ուաշինկթըն։ Արծաթի սակն 35 բէնսի իջած ըլլալով Լոնտոնի մէջ, ամերիկեան արծաթ տոլարի արժէքը կ'իջնայ 58 $^3/_4$ սէնդի (ոսկի տոլարը կ'արժէ 100 սէնդ)։ Արծաթն ամերիկեան հրապարակաց մէջ ևս յարգը կորոյս, և կը գուշակուի որ արծաթի չատ մը ամերիկեան հանքեր պիտի գոցուին։

ՀՆԴԿԱՀԱՅՔ. — Անցեալ երկուշաբթի Վիքթորիա Թագուհւոյն հրամանաւ Կալկէսի իշխանն ընդունելութիւն մ'ըրաւ ի Լոնտոն Սէնդ-Ճէյմսի արքայական պալատան մէջ։ Ն. Բարձրապատուութեան ներկայացեալ անձինք Ն. Վեհափառութեան ներկայացուած համարուեցան այս առթիւ Թագուհւոյն հրամանաւ։

Ներկայացուած ամեն կարգի պատուաւոր անձանց ցուցակին մէջ կը տեսնենք որ Յարութիւնեան անուն անգլիական հպատակ Հնդկահայ մ'եւս այս արքունի ընդունելութեան առթիւ պատիւ ունեցեր է Ն. Բարձրապատուութեան ներկայացուելու, ի ձեռն Սըր Ճէրրըմ Սէյմըր Ֆիցճէրըլտի, որ բարձր պաշտօններ վարած է Հնդկաստանի մէջ։

ԳԵՐՄԱՆ ընտրութիւնք սա զարմանալի հանգամանքը ներկայած են որ նախարարական մեծամասնութիւնը քուէից փոքրամասնութեամբ մը կազմուած է, այսինքն՝ եթէ 3,600,000 ընտրողք ի նպաստ ծրագրին քուէարկած են և եթէ 3,800,000 ընտրողք՝ ընդդէմ։ Բայց և այնպէս, ընտրուած երեսփոխանաց մէջ ծրագրին կուսակիցք (205) 30 կամ 35 հոգի աւելի են քան հակառակորդք (172). զի ընտրական չրջանակները նոյն տարածութիւնը չունին, և գործաւոր դասերը կը բնակին խիտ և հոծ չրջանակներու մէջ։

ԶԱՐԵՒԻՉՆ ի Ֆլէսինկ նստաւ արքունի Վիքթորիա Էնտ Ալպէրթ զբօսանաւը, զոր Թագուհին ղրկած էր իրեն ընդ առաջ։ Ի Լոնտոն ժամանելուն պէս Ուինտսոր գնաց և այցելեց Թագուհւոյն։

ԼՈՆՏՈՆԻ ֆրանսացի քողոքական հասարակութեան հովիւ պատուելի Ժաք Մասխս 210 ոսկւոյ գումար մը չորթելու համար չէքի մը տակ ուրիշի ստորագրութիւնը կեղծած և գումարը կոկորդն անցուցած ըլլալով, ութ ամսուան բանտային աշխատութեան դատապարտեցաւ, և գումարն ու ծախքը տուժելու։

ԱՆԳԼ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԻ արկածները չվերջացան։ Երեք նշանաւոր սպայք, տեղակալի աստիճանաւ, Բունա գետին մէջ խեղդուեցան, զի իրենց ցամաք ելնելէն ետեւ, Հնդիկները գողցած տարած էին անոնց մակոյկը։

ՖԷՐԼԷՍ (Անէրկէ–ղ) անգլ. փոքր մարտանաւն որ Վիքթորիայի ընկղմած տեղւոյն մօտերը գիւլներ հանելու կը զբաղէր, ցամաքի վրայ խրեցաւ, բայց մարդու կորուստ չեղաւ։ Հետեւեալ օրը կարելի եղաւ նաւը քաշել հանել։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն չաբաթ օրը Մաքրիգիւղէն իջնելով Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Ճէվատ փաշայի հետ։

Ն. Ամենապատուութիւն Բ. Դուռնէն ելնելով Մաքրիգիւղ վերադարձաւ։

* * *

Բալուի քաղաքական ժողովոյ ատենապետն ու երկու անդամք Խարբերդ գնացեր են՝ Բալուի Նորընտիր առաջնորդ Արժ. Սարգիս վարդապետը, որ Խարբերդ կը գտնուի, իւր պաշտօնատեղին առաջնորդելու համար։

* * *

Երէկ, Բերայի Թաղական խորհրդարանին մէջ հաւաքուեցան պալատոյ հաստուցման նորընտիր յանձնաժողովին անդամք որոց՝ ի դիմաց կալուածոց նախորդ հոգաբարձութեան՝ Համբարձում էֆէնտի Մագպուլեան յանձնեց կալուածոց ցուցակը, ելեւմտից անշարժ ստացուածոց կալուածագրերը, մուրհակները, տանդիներն և տումարները, կանոնաւորապէս ցուցակագրեալ։ Կալուածոց նախորդ հոգաբարձութիւնը մինչեւ մայիսի վերջը իւր հաշիւները փակած ըլլալով, Պատրիարքարան կը ղրկէ հնգամեայ տեղեկագիր մը ընթացիկ տարւոյ համար, և իւր բովանդակ հնգամեայ պաշտօնավարութեան հաշուեկշիռներն և ընդհանուր տեղեկագրութիւնը։

Պալատոյ հաստուցման յանձնաժողովն իւր դիւանը կազմեց հետեւեալ կերպիւ.

Յովհաննէս էֆ.	Եսաեան	Ատենապետ
Բարսեղ »	Հալաճեան	Ատենադպիր
Կարապետ »	Չէչէեան	Գանձապետ

Հալաճեան էֆէնտի, թէեւ ընդունած է Բերայի Պալատոյ հաստուցման յանձնաժողովին անդամակցութիւնը, սակայն անձնական տկարութեան պատճառաւ մէկ երկու ամիսէն միայն պիտի կրնայ պաշտօնի գլուխ անցնիլ։

— Ցառաջիկայ չաբթուն մէջ կսկսի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ և Նարեկեան վարժարանի հին շէնքերուն քակելու գործողութիւնները, և եթէ մօտերը յարմար տուն մը չկարենայ վարձուիլ, աշակերտք առժամապէս պիտի տեղաւորուին արուեստանոցին մէկ կողմը։

* * *

Ռուսիոյ Քիշնեւ գաւառի Հնչեստ աւանէն կը գրեն առ Նոր-Դար.

Ապրիլի 21ին, Պարիզում վախճանուած Յովհաննէս բէյ Միրզայեանը (ռուսճուքցի) կտակել է 20,000 ր., աղքատներին բաժանելու համար։ Հանգուցեալ Յովհաննէս բէյը իւր կենդանութեան ժամանակ էլ շատ բարութիւններ է արել. Նա 1872 թըւականին իւր ծախքով շինել է տուել Հընչեստում մի փառաւոր եկեղեցի «Աստուածածին» անունով և այդ եկեղեցու պաշտօնեաներին ռոճիկ իւր արդիւնքից է վճարելիս եղել մինչեւ իւր մահուան րոպէն և այժմ նրա ժառանգներն էլ նոյնն են անում։ Նա իւր հաշւով պահում էր և Հընչեստ աւանում գտնուած հիւանդանոցը. իւր տանու բժշկին էլ 500 ր. տարեկան աւելի վարձ վճարելով պարտաւորեցնում էր չքաւոր հիւանդներին ձրի բժշկել։ Այնուհետեւ նա օգնել է Քիշնեւի և Օդեսայի հայ ուսումնարաններին և Հնչեստի ռուսաց եկեղեցուն։ Ամեն մի կարօտեալ, ամեն մի նեղացած հայ նրան դիմելով, առանց օգնութիւն ստանալու, ձեռնունայն չի վերադառնալիս եղել նրա մօտից։

Յովհաննէս բէյ Միրզայեանցը, որդի Մանուկ բէյի, ծնւել է 1810 թւականին Աւստրիայի [illegible] քաղաքում, ուրեմն նա անցրել է աշխարհիս վրայ 83 բազմաւոր տարիներ։ Հանգուցեալի մարմինը մայիսի 3ին Պարիզից բերել են Քիշնեւ և այնտեղից էլ հանդիսով տեղափոխել են Հընչեստ, իւր կալուածքը։ Թաղումը կատարել է Բեսարաբիայի առաջնորդ Սր. Գրիգոր եպիսկ. Ադամիրեանցը Քիշնեւի բոլոր հոգեւորական դասի հետ։ Յուղարկաւորութեանը և թաղմանը ներկայ է եղել խուռն բազմութիւն ժողովրդեան։

* * *

Խասգիւղի Ընթերցասիրաց ընկերութիւնը, որ աղքատ բայց ուշիմ տղաքներ (մանչ), իրենց դպրոցական չրջանին մէջ, Թաղային վարժարաններէ սկսեալ մինչեւ կառավարական բարձր. վարժարանները, ամեն կերպով պաշտպանելու կրթասիրական նպատակով կազմուած է և տասներեք տարիէ ի վեր կը շարունակէ անընդհատ, այսօր եւս ուրախութեամբ կը ծանուցանէ թէ իր պաշտպանեալներէն մին ալ, Նիկողոս էֆէնտի Ալթունօլուք, չրջանաւարտ եղած է կայս. բժշկական վարժարանէն։ Ութերորդ պաշտպանեալն է այս. առաջին երեքը՝ բժիշկ, մէկը փաստաբան, և չորսը մեծ վաճառատուներու մէջ առաջնակարգ գրագիր եղած են։

Ընկերութիւնն իր և իր սաներուն խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ ամեն անոնց որք իրենց նպաստներովը բարեհաճած են քաջալեր հանդիսանալ, և մեծ յոյս ունին թէ բարեսէր ազգայիններ ասկից ետքն ալ չպիտի զլանան իրենց նըպաստները։

ԹԱՏՐՈՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ
ՍԿԻՒՏԱՐ ՊԱՂԼԱՐ ՊԱՇԸ
1893 Յունիս 27, Կիրակի գիշեր ժամը ճիշդ 7 ին
ԱՐՏԱՔՈՅ ԿԱՐԳԻ ՏՕՆԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆ
ՕՍՄ. ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԽՄԲԻՆ ԿՈՂՄԱՆԷ
ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԵԱՄԲ
Պ. Մ. ՄՆԱԿԵԱՆԻ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԱՒ
ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԱԼԻ
ԹԱՏՐՈՆ
Թատերգութիւն 5 արար կամ 9 պատկեր
Հեղինակութիւն
[illegible] ՊԵՏՐՈՍ ԴՈՒՐԵԱՆԻ
ԱՆՁԻՆՔ

Ղուկասոֆ, [Կնոջ անունը Թովմա]	Պ. Մնակեան
Նարդոսիֆ, (Անոր աղջիկը)	Տ. Պինէմճեան
Եդուարդ, (Անոր որդեգիրը)	Պ. Պինէմճեան
Պօղեանց, [Տնօրէն Թատրոնի]	Պ. Ալիքսանեան
Գէորգ, Դրամանենց, Նահապետօֆ անուանեալ	Պ. Եալըղըճեան
Մակար, (Սպասաւոր)	Պ. Սանճագճեան
Վլատիմիրեան, (Դերասանուհի.)	Պ. Պէնլեան
Ճէօրճի	Պ. Պալթազարեան.
Սալոմոն	Պ. Զավրաստոն.
Ա. Դերասան	Պ. Կարժիկեան
Բ. Դերասան	Պ. Պալթազարեան.
Ջինչիլ, [Դերասանուհի]	Տ. Պէնլեան

Դերասանք, եւ այլն

ՆԱԽԱՆՁՈՏ ՀԱՅՐԸ
Միծաղաչարժ զաւեշտ 1 արար Տաճկ. լեզուաւ

Պ. Սինանեանի նուագածուաց խումբը միջնարարներու միջոցին օբերէթի հատուածներ պիտի նուագէ։

ԳԻՆԵՐ
Օթեակ Ա. կարգի 60 Ղրշ.—Բ. կարգի 40 Ղրշ. Թիկնաթոռ 15.—Նստարան 10.—Վերնոտ, 5 Ղրշ.
Օթեակի մուտք չկայ

Տոմսակները այսօրուընէ կը ծախուին՝ Պոլիս Զաւմաքճըլար, Պալենց զրատուն.— Կամուրջի գլուխը ջրավաճառ Ցակոբ աղայի խանութը.— Սկիւտար Եւ.[illegible], Մկրտիչ աղայի սրճարանը, եւ ներկայացման օրը առաւօտէն սկսեալ Թատրոնի կիշէն։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ. — Ելմտական ժողովոյ անդամ անուանեցաւ Մուսթաֆա պէյ, նախորդ Տէֆթէրտար Մանասթըրի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵՆՈՒՑՈՒՄ. — Եգիպտոսի Խտիվ Բարձր. Աբպաս Հիլմի փաշա յառաջիկայ հինգշաբթի օր, 24 յունիս, Աղեքսանդրիայէն ճամբայ պիտի ելնէ մայրաքաղաքս գալու և իւր հաւատարմական զգացմանց արտայայտութիւնը մատուցանելու համար յառաջ կայսերական գահոյից։

Վեհ. Սուլթանին կողմէ՝ զինուորական Բննիչ Յանձնաժողովոյ անդամներէն Ֆերիգ Իպրահիմ փաշա Աղեքսանդրիա ղրկուած է ընդ առաջ Բարձր. Խտիւին։

Ի ՆԱՑՍ. ՊԱԼԱՏ. — Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը, Բարձր. Սպարապետն և Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարը չաբաթ օրը կայս. պալատ երթալով [illegible] Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ. — Ռուսական, աւստրիական ու իտալական դեսպանք և անգլիական դեսպանատան գործակատարը չաբաթ օրը Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և Վսեմ. Խորհրդականին հետ։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ Դրամատան տնօրէն Ճէմալ պէյ երկրագործական ընդհանուր տնօրէնութեան պաշտօնէն հրաժարած ըլլալով, այդ պաշտօն յանձնուած է երկրագործական մասնագիտաց ժողովին նախագահ Էդհեմ էֆէնտիի որ, ըստ տեղեկութեանց Սապահի, իբրեւ պատուակալ տնօրէն պիտի պաշտօնավարէ։

ՎԱՇԽԱՌՈՒԹ. — Պետական Խորհըրդոյ օրէնսդիր ճիւղը որոշում մը տուած է՝ վաշխառութեան ընդդէմ սեղանաւորներու նկատմամբ։ Այդ որոշումը պարունակող տեղեկագիրը մատուցուած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։ Պետական խորհուրդը վաշխառուներու գործառնութեանց դէմ ինչ ինչ միջոցներ սահմանած և միանգամայն որոշած է որ կառավարական պաշտօնէից ամսաթոշակները միմիայն իրենց տէրերուն տըրուին։

ՀՆՏԱԽՏ. — Յունիս 16էն 17, Պասրաի մէջ մարդ մը հնտախտէ բռնուելով մեռած է։ Նահանգին միւս կողմերուն մէջ ոևէ դէպք չէ պատահած։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ. — Ուաշինկթընի օսմանեան դեսպան Ալէքսանդր Մավրոյենի պէյ՝ Միացեալ Նահանգաց Նախագահ Պ. Քլիվլէնտի ներկայանալով յանձներ է կայսերական նամակ մը ինչպէս նաև չքանշան մը զոր Վեհ. Սուլթանը նուիրած է ի յիշատակ Ամերիկայի գիւտին 400րդ տարեդարձին։ Երկու կողմէն բանախօսութիւնք արտասանուեր և բարեմաղթութիւնք եղեր են վասն կենաց և բարօրութեան Վեհ. Սուլթանին։ Պ. Քլիվլէնտ շնորհակալութեամբ ընդունելով յայտարարեր է թէ այդ չքանշանը Շիքակօի արուեստահանդէսը պիտի ղրկէ մասնաւոր տեղ մը դրուելու համար։

ԾՈՎԱՅԻՆ նախարար Վսեմ. Հասան փաշա, որ անձնական տկարութեան պատճառաւ իր պաշտօնատեղին չէր երթար, ապաքինած ըլլալով՝ երէկ Ներկայ գտնուեցաւ Նախարարաց Խորհըրդոյ նստին։

ՕՐԻՆԱԿԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — Պետական Խորհրդոյ ու Նախարարաց Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, Պատժական դատավարութեան Օրինաց 130րդ յօդուածին տեղ նոր յօդուած մը դրուած է։ Դատական Նախարարութիւնն, ըստ այնմ, հրահանգ տուած է դատարանաց նախագահներուն և գաւառաց վերաքննիչ ատեաններու ընդհանուր դատախազաց։

ՊՈՒԼՂԱՐԱՑ Դեր. Էկզարքն, որ իւր անձը դարմանելու համար Պրուսայի ջերմուկները գնացած էր, երէկ մայրաքաղաքս դարձաւ։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ. — Հօֆէօֆ կ'իմանայ թէ Ատանայի Սարգիս Ճակոբեան բերդարգելութեան դատապարտուեր է ի Հալէպ, որովհետև կատարուած օրինական քննութեամբ հաստատուած է թէ անվայել լեզու մը գործածած է։ Այս վճիռ գործադրուեր է։

ԱՐՄՏԻՔ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայած էր որ Թուրքիոյ մէջ արտադրեալ ցորեններն ու ալիւրները մաքսատուրքէ զերծ մնան։ Արդ, Մաքսային վերատեսչութիւնը նկատելով որ Թեֆին ու կորկոտահայոյ (ըլղուր) ցորենէն ու ալիւրէն կը հանուին, հրահանգ խնդրած է Բ. Դուռնէն թէ այս վերջիններ ալ մաքսային տուրքէ զերծ են թէ ոչ։

ՏՈՔԹ. ՄՈՐԹՄԱՆ ԵՒ ԱՐԱՄԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ. — Սթանտըրտ լրագիրը՝ բժշկական թերթէն արտատպած էր Տոքթ. Մօրթմանի մէկ տեսութիւնը ի մասին Կ. Պոլսոյ առողջապահական վիճակին, որուն մէջ ըսուած էր, ի միջի այլոց, թէ նախորդ ամսուն ի Գատըգէօյ ճարակած ժանտատենդը (Թիֆօ) կրնայ վերագրուիլ հայոց դպրոցին որուն ճեմիչներն ամբողջ չրջակայքը կ'ապականեն։

Արամեան վարժարանի տնօրէն Նշան էֆ. Սիմոնեան նամակ մը ուղղելով Սթանտըրտին, որ հրատարակած է զայն իր չաբաթ աւուր թուով, կը յայտարարէ թէ Տոքթ. Մօրթմանի այս զեկոյցը ճշմարտութեան հակառակ է և թէ տեղւոյ կամ այլ անուան սխալում մը ըլլալու է։ Առաջին անգամն է որ, կ'ըսէ, Արամեան վարժարանը մատնանիշ կ'ըլլայ իր ճեմիչներուն համար որք յիշեալ բժշկին կողմէ իրեն վերագրուած համբաւը չեն ունեցած բնաւ. մինչեւ յարդ, ամենուրեք գործածուած մաքրողական միջոցներուն միայն պէտք ունեցած էին անոնք, և եթէ վերջին ժամանակներս առողջապահական ամենախիստ կանոնաց համաձայն կ'ապականուին, ծայրայեղ խոհեմութեան մը համար է միայն։ Մնաց որ, ո՛ր և է համաճարակ նախ և առաջ սաստկապէս կը ճարակի իր ծագման վայրին մէջ. արդ, քանի մը ամիսներէ ի վեր, Արամեան վարժարանի 260 աշակերտներուն մէջէն ո՛չ մէկ տղայ ժանտատենդէ չէ բռնուած. և Գատըգիւղի թաղապետութիւնն ալ հարկ չէ տեսած ո՛ր և է առողջապահական հսկողութիւն կատարելու կամ այլ ո՛ր և է միջոց ի գործ դնելու այդ հաստատութեան նկատմամբ։ Հետեւաբար, Սիմոնեան էֆ. կեզրակացունէ թէ անուան սխալում մը գտնուելու է Տոքթ. Մօրթմանի գրութեան մէջ։

ԱՄԱՍԻՈՅ նախորդ կառավարիչ Մեհմէտ Ալի փաշայի 2500 ղրուշ հանգստեան թոշակ յատկացուած է։

ՊՈՆՆՕՎԱՅԻ փաշա յարմար դատած է որ աղբիւններ փոխադրող սայլերը գիշերները եւս երթեւեկելով՝ հաւաքեն փողոցներու մէջ գտնուած աղբիւնները։

ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ նախորդ կուսակալ Մեհմէտ պէյի հանգստեան թոշակ պիտի յատկացուի։

ՎԱԼՀԱԼԱ զբօսանաւն ուրբաթ օրը Մուտանիա ուղեւորեցաւ, ուսկից զբօսաշրջիկները Պրուսա այցելելէ ետք՝ Պիրէոն պիտի երթան։

ԿԷՅՊԶԷԻ տեղական կառավարութիւնը ձերբակալած է այն չորս աւազակներն, որք մարդ մը լեռը տանելով փրկանք պահանջած, սակայն չէին յաջողած։

ՊԱՆՏՐՄԱՅԻ մէջ գտնուած ջերմուկները կանոնաւոր վիճակի մը վերածելու համար կայս. Իրատէ մը հրամայած է տեղական քննութիւններ կատարելով ծախուց գումարը որոշել և սահմանել շինուելիք խճուղիները, շէնքերն եւայլն։ Ձեռնհաս իշխանութիւնը անուանած է այդ քննութիւնները կատարելիք պաշտօնեայները։

ԳԱՏԸԳԻՒՂԻ նախորդ ոստիկան Շաքիր էֆէնտի, կ'ըսէ Սապահ, կանոնաց հակառակ ընթացից մէջ գտնուած ըլլալով, Ոստիկանութեան նախարարութեան կողմէ հարցաքննութեան ենթարկուած է։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ դեսպանատան երկրորդ թարգման Հաճի Աղա խան, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, երէկ մեռաւ։

ԽԱՂԱՐԱՆՔ. — Ղալաթիոյ Խարաճխանէ փողոցը և Բերայի մէջ այլ և այլ տեղեր խաղատուն բանեցնող անձինք՝ Նիքօլի Լիվատա, Տիմիթրի Ֆիլիպիտի, Սօքրաթ, Վանկէլ և Օննիկ Մըքտարեան ոստիկանութեան կողմէ ձերբակալուած ըլլալով, դատի ենթարկուած էին։ Ասոնց դատաստանը տեղի պիտի ունենայ վաղը, երեքշաբթի, Բերայի պատժական Ատենին առջեւ։

ՄԻԼՔԻՅԷ վարժարանին պաշտօնական գրութեանց ուսուցիչ կարգուած է Թահիր պէյ, Տնօրէն Թղթակցութեանց դիւանին Կրթական նախարարութեան։

ԿՐԹԱԿԱՆ ՏՆՕՐԷՆՔ. — Ադրիանուպոլսոյ կրթական տնօրէն կարգուած է Սալիմ պէյ, Կրթական տնօրէն Պրուսայի, և իրեն յաջորդած է Սամի պէյ, նախկին չրջանաւարտ Միլքիյէ վարժարանին և տնօրէն երկրորդական վարժարանին Պաղտատի։

ՄԱԼԱԹԻՈՅ երկրաշարժէն վնասելոց ի նպաստ 225,131 ղրշ. [illegible] է, որ հաւաքուած է Կարնոյ, Գասթամունիի, Վանայ, Ատանայի, Տրապիզոնի, Հիճազի, Պասրայի, Բաբերդի ու Տիարպէքիրի նահանգներէն և Զաթալճայի ու Պիղայի գաւառներէն։

ՅՈՅՆ ԵՒ ԽՐՈՒԱԹ. — Երկու ամիս առաջ, Պ. Մավրոկորտաթօ, որ Թարապիա կը բնակի, իտալական դեսպանատան նախորդ պարտիզպանէն կը խնդրէ որ խրուաթ մը գտնէ իրեն՝ իբր օգնական իր պարտիզպանին։ Իտալիոյ դեսպանատան նախորդ պարտիզպանը Պ. Մավրոկորտաթօին կը ղրկէ Սթեֆօ անուն մարդ մը որ միայն խրուաթերէն կրնար խօսիլ։ Պ. Մավրոկորտաթօ վեց չաբաթ վար կը դնէ զայն, բայց խրուաթը աղէկ ծառայութիւն չընելուն համար՝ երկու ամսական կ'ընդունի և կը ճամբէ. տեղն ուրիշ խրուաթ մը կը դրուի։ Շաբաթ առտու, Պ. Մավրոկորտաթօ պարտէզին մէջէն աղաղակներ լսելով աճապարանօք կը վազէ և ի՛նչ տեսնէ. Սթեֆօն ձեռքը դաշոյն մը բռնած՝ ահեղ հարուածներ կ'իջեցունէր յոյն պարտիզպանապետին գլխուն։ Բարեբախտաբար, դաշոյնը կը կոտրի, ապա թէ ոչ, պարտիզպանին գլուխը պիտի կտրէր։ Սթեֆօ խոյս կուտայ իր դաշոյնին բեկորը պարտէզը ձգելով։ Տասնըհինգ օր կար Սթեֆօի ճամբուիլը, և անշուշտ այս վրիժառութիւնը նիւթած էր Թարապիոյ ուրիշ խրուաթներու հետ, վասնզի Պ. Մավրոկորտաթօյի նախկին պարտիզպանապետը խրուաթ մըն էր։

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼՍՈՅ զինուորական ատեանն անցեալ մայիս ամսուն մէջ աւազակութեան և գողոնաթաքոյցի վերաբերեալ 26 խնդիրներ քննելով, ութ մարդեր իբրև աւազակ դատապարտեր եւ 18ն ալ անպարտ արձակեր է. 46 ամբաստանելոց քննութիւնն ալ ներկայ ամսոյ փոխանցուած են։

ԱՅՏԸՆԷՆ կը գրեն թէ Տինար ուղեւորող երկաթուղոյ կառախումբը կին մը կոխոտած ըլլալով, կուսակալը հրամայեր է ընկերութեան պատուիրակին որ քննութիւն մը կատարէ։

ԵՂԵՐՆԱՒԱՏ ատեանը՝ ի բացակայութեան՝ տասներկու տարուան չղթայակապ աշխատութեան, քաղաքային իրաւունքներէ զրկուելու և ստացուածոց գրաւման դատապարտեց Թաթավլայի Եօրկի անուն մարդ մը, որ Մէճիտիէի կեղծ դրամներ պատրաստած էր։ Այդ դրամները [illegible] Թաթավլացի Թոտորի ալ՝ տասը տարուան չղթայակապ աշխատութեան։

ՈՃԻՐՔ ԵՒ ԱՐԿԱԾՔ. — Պէյքօզի չրջակայ Էսինճէ գիւղին մէջ Մէհմէտ անուն մարդ մը դաշոյնով վիրաւորեց Բարասքէվա անուն հովիւ մը։ Բարասքէվա քիչ յետոյ մեռաւ. իսկ Մէհմէտ ձերբակալուեցաւ։

—Անցեալ հինգշաբթի օր ի Սալըբէար Թուրք կին մը ճերմակեղէն լուացած ատենն եռացող ջուր պարունակող սանը շրջեցաւ և երեք տարեկան աղջկանը վրայ թափեցաւ։ Փոքրիկը, հակառակ եղած դարմաններու, քիչ յետոյ մեռաւ։

—Իպրահիմ անուն ձիավար մը չաբաթ առաւօտ Էտիրնէ Գափուի մօտ ձիէն իյնալով մէկ ազդրը կոտրեց։ Ձիավարը հիւանդանոց փոխադրուեցաւ դարմանուելու համար։

—Ուրբաթ օրը, Թօփքաբուի մօտ պարիսպներուն վրայէն անցնող տասնամեայ տղայ մը վար ինկաւ և գանկը ջախջախուելով անմիջապէս մեռաւ։

—Նախընթաց օր ի Գատըգէօյ կառքի մը ձիերը խրտչելով, կառքը շրջեցաւ, և կառապանը կառքին տակ մնաց ու վիրաւորուեցաւ։

— Գերմանական դեսպանատան թարգմաններէն Պ. Միլօն երէկ ձի հեծած Թարապիայէն Պէօյիւքտէրէ կ'երթար, երբ ձին խրտչեցաւ և հեծեալը վար իյնալով վիրաւորուեցաւ։

—Շաբաթ գիշեր ի Պոլիս, Հանրային Պարտուց վարչութեան նորակառոյց շէնքին մէջ աշխատող Սիւլէյման իւր ընկերներէն Իպրահիմը վիրաւորեց դաշոյնով և փախչելու պահուն ձերբակալուեցաւ։

—Առջի օրը առաւօտուն կանուխ ի Ճիպալի գինետուն մը փլաւ, սակայն մարդու կորուստ չպատահեցաւ։

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆ

Իտալական օբերէթի խումբը, Պ. Սթրավօլոյի տնօրէնութեամբ, այսօր մայրաքաղաքս կը սպասուի և հաւանաբար վաղն իրիկուն պիտի սկսի իւր ներկայացումները Թէփէ-Պաշիի ամառնային թատրոնին մէջ։ Ներկայացուելիք խաղը պիտի ըլլայ ԼԱ ՆՈՒՕՎԱ ՊԷՖԱՆԱ (La Nuova Befana), որ արդէն ծանօթ է Բերայեաց։

Պարտէզին տնօրէնութիւնը կը հաղորդէ թէ նոր բարւոքումներ ներմուծած է ամառնային թատրոնին մէջ, հասարակութիւնը գոհ ընելու համար։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 2 Յուլիս — Նոյէ Ֆրէյէ կը ծանուցանէ թէ Ռուսիա առաջարկեց շարունակել մաքսային բանակցութիւնները։ Հետեւապէս, անհիմն է այն լուր թէ բանակցութիւնք խզուած ըլլան վերջնապէս։

—Կայսրը ճամբորդութիւնը պիտի ընէ մինչեւ որ զինուորական ծրագրին վրայ որոշումը տրուի Ռայխսթակին մէջ։

ՀՌՈՄ. — Ութ աւուր վիճաբանութենէ ետքը, Երեսփ. Ժողովն ստուար մեծամասնութեամբ վստահութիւն յայտնեց Պ. Ճոլիթթիի նախարարութեան վրայ, և Պանքաներու օրինագծին յօդուած առ յօդուած քննութեան ձեռնարկեց։

ԼՈՆՏՈՆ. — Թագուհին Ծովակալի աւագ պատուանշանը տուաւ Զարևիչին։

ՓԱՐԻԶ. — Պ. Միլվուա հեռագրեց առ Պ. Ռոշֆոռ ի Լոնտոն թէ խարդախ Նորթըն զինք խաբած էր այն հռչակաւոր «Տօքիւման»ներու գործին մէջ, և ցաւ յայտնեց այս թուղթերուն հաւատալով զՊ. Ռոշֆոռ Անգլիացիներէ կաշառուած կարծելուն համար։

ՑԷԹԻՆԷ. — Սլաւական առաջին տպարանին Սեւ Լերան մէջ հաստատուելուն 400րդ տարեդարձին առթիւ, Օքսֆորտի Համալսարանն յատուկ պատգամաւորութեամբ ուղերձ պիտի ղրկէ Նիքոլա իշխանին։

ՎԻԵՆՆԱ, 1 Յուլիս. — Նախորդ Խտիվ Իսմայիլ փաշայի որդի Ալի Ճէմալ փաշա, աշակերտ զինուորական վարժարանի ի Վայսքիրխէն (Մորաւիա) [illegible] մեռաւ։ Նախորդ Խտիւին արարողապետ Մաֆէյ կոմսն հոս պիտի գայ, և վախճանեալին մարմինը պիտի փոխադրէ Եգիպտոս, Թրիեսդէի ճամբով։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ. — Դաշնակցային Խորհուրդն ի նիստ հրաւիրուեցաւ օգոստ. 7 ին, (յատկապէս արծաթի խնդրոյն համար)։

Վաճառական

ԴԱԼԱԹԻԱ, 21 Յունիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110
3 » Փարիզի »	22 90

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՓՈՆՍՕԼԻՏԷ

Երէկ երեկոյ գոց. [Միաց. Դ. Սէրի]	23 32½
Բերայի մէջ »	— —
Առաւօտուն [illegible] »	23 34
Կէս օրին »	23 34½
Թաշվիյամթը Օսմանիյէ երէկ երեկոյ	— —
» ժամ 5ին	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառ. Թիւն Ա. Սէրի	55 50
»	33 25
»	22 87

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	5 20
Քրէտի ժէնէրալ	» »	7 32
Պանք տը Փօնս.	» »	3 30
Օսմ. Շոմէն տը ֆէր.	» »	4 25
Րէժի	Օսմ. Ոսկի	16 16
Թրամուէյ	» »	560
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	» »	505
Բուլկարի Երկաթուղի	Ֆր.	87 ¼
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի		51 ½

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 22
Անգլիական ոսկի	»	110 04
Մարք (Գերմանական ոսկի)	»	107 20
Իմբէրիալ	»	89 30
Քըլմիջ	»	31 15
Ռուսկ Յըլթալըմ	»	8 71
Մէճ. արծաթ (տարբ.)	»	107 39
Մանր արծաթ	»	103
Մէթալիք	»	98 10
Թամփիլի	»	— —
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակագրանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 1 Յուլիս

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	97 55
» 4 ½ %	106 60
Օսմանեան փոնսօլիտէ Սէրի Դ.	21 85
Օսմ. Պանք. արժեթուղթ	491 87
Արիօրիթէ Թիւրք (1890)	— —
Օսմանեան երկաթուղի	86 50
» Րէժիի բաժնեթուղթ	388 13
Պանք Օթօման	593 75
Քրէտի Լիոնէ	761 25
Իտալական Ռանթ 5 %	91 20
Եգիպտական միացեալ	504 68
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 180
Օսմանիյէ Օսմանեան փոնսօլիտէ)	391 25

ԼՈՆՏՈՆ, 1 Յուլիս

Անգլ. փոնսօլիտէ	98 81
Օսմ. » Սէրի Դ.	21 75
» » » Ա.	55 50
» » Բ.	33 25
» » » Գ.	22 87
Օսմ. փոխառութիւն 1871	98 75
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լոն)	97 75
Պանք Օթօման	13 50
[illegible] երկաթուղի	14
Խասապայի երկաթուղի	13
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիյէ)	100 25
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	— —
[illegible] (փոխառ. Ռոչիլտ)	103 30
Հելլենական 5 % Գ.Կ.	43 50
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 386

ՊԵՐԼԻՆ, 1 Յուլիս

Օսմանեան երկաթուղի	86 90
Օսմ. Րէժի	180
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 285
» Փարիզի »	80 60

ՎԻԵՆՆԱ, 1 Յուլիս

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	123 80
» Փարիզի »	49 12
Օսմանեան Րէժիի բաժնեթուղթ	183
» Երկաթուղի	49 30

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ԱՒԱԳ ԽՈՐԱՆ ԿԱՄ ՍԵՂԱՆ

Կրօնքն է Աստուծմէ յայտնուած. Մարդն իւր հաւատքն առ Աստուած յայտնեց առաջին անգամ աղօթելով։ Ով որ կը հաւատայ, կ'աղօթէ։ Շնորհապարտութեան կամ երախտագիտութեան զգացումն, զոր ի բնէ ունի մարդն իւր սրտին մէջ, կը դրդէ զնա աղօթելու, զի կը հաւատայ թէ Աստուած ոչ միայն իւր կենաց տէրն է, այլ և բարերար տէր է։

Արդարեւ չէ եղած ժամանակ մը ու տեղ մը որ մարդիկ Աստուծոյ հաւատացած ըլլան ու աղօթած չըլլան։ Մանաւանդ որ աւելի զարմանալին է, մարդկային ազգի աւանդական ու պատմական չրջանք, իմաստասիրական ու գիտական ամեն հետազօտութիւնք միաձայն վկայած են թէ մարդիկ ոչ միայն Աստուծոյ հաւատացած են ու աղօթած, այլ և պաշտօն մատուցած են Նմա, այսինքն կանգնած են Խորան կամ Սեղան ու ձօնած են պատարագ ու զոհ։ Սուրբ-Գիրք որ աշխարհիս բոլոր գրեանց հնագոյնն է, կը պատմէ թէ առաջին մարդն ու կինը դրախտի մը մէջ երջանիկ էին ու Աստուծոյ խօսակից։ Ուրեմն դրախտն էր տաճար, ուր մարդկութեան նախամայրք շնորհապարտութեամբ ծունր դրին անշուշտ ու պաշտեցին զԱստուածն զայն, որ արարիչն ու բարերարն էր իրենց։ Երախտագիտութեան զգացումն այնպէս խոր տպաւորուած էր Նոցա սրտին մէջ, որ նոյն իսկ դրախտէն արտաքսուելէն յետոյ, շարունակեցին աղօթքն ու պաշտօն առ Աստուած, վասն զի գիտէին թէ աստուածային բարերարութիւնն է անընդհատ, շարունակ կայ։ Այս ո՛րպիսի բարոյական դաս, որ այսքան վճիտ կը փայլի Աստուածաշնչի առաջին էջերուն մէջ։

Ադամ և Եւա ոչ թէ միայն զԱստուած պաշտեցին, այլ և զնոյն աւանդեցին իրենց զաւակներուն։ Իսկ երբ տակաւ առ տակաւ մարդկութիւնը կ'ապականի ու կը զեղծանի մոլութեան ու մեղաց մէջ թաւալելով, եւ կը պատժուի Աստուծմէ ջրհեղեղով, և Նոյ կ'ազատուի իրեններովը, յայնժամ Նոյ տապանէն ելլելով կը չինէ «Սեղան Աստուծոյ և առ յաւիտենական անասնոց սրբոց և եհան ողջակէզ ի վերայ սեղանոյն և հոտոտեցաւ տէր Աստուած ի հոտ անուշից»։ Նոյն այս պատարագաւ Աստուած կը հաշտուի և կ'օրհնէ աշխարհս, կ'օրհնէ «զՆոյ և զորդիս նորա և ասէ ցնոսա· աճեցէք և բազմացարուք և լցէք զերկիր»։

Նոյնէն յետոյ երբ աշխարհը կռապաշտութեան մէջ ընկղմեցաւ, Աբրահամ ու Իսահակ և Յակոբ Նահապետները սեղան կանգնեցին ընդ խորանաւ, աղօթեցին ու պաշտեցին։ Այլ սակայն հոն ուր Աստուած կ'իջնէր, մարդկային երախտագիտութիւնն առ Աստուած ունենալու էր յիշատակարան մը, միշտ իւր աչքին առջեւ, հոն կանգնուած ու հաստատուած· «Եւ վերացաւ ի նմանէ Աստուած ի տեղւոջէ ուր խօսեցաւ ընդ նմա։ Եւ կանգնեաց Յակոբ արձան քարեղէն և նուիրեաց նմա նուէր և արկ ի վերայ նորա իւղ եւ կոչեաց զանուն տեղւոյն ուր խօսեցաւ ընդ նմա Աստուած, Բեթէլ»։·· Եւ ուխտեաց Յակոբ ուխտ և ասէ· «Վէմս զոր կանգնեցի արձան եղիցի ինձ տուն Աստուծոյ և յամենայնէ զոր տացես ինձ, տաց քեզ տասանորդս»։

Մեր եկեղեցին իւր սեղանը ունի ընդ խորանաւ· սեղան քարեղէն այն է վէմքարն ուր Քրիստոս կը հանգչի, խորան ու Սեղան և Խաչ այժմ կ'օծանեն և ապա, ըստ Յակոբ Նահապետի, կ'ընդունին նուէր, այն է երկրպագութիւն ու աղօթք առ Աստուած։ Հոն ուր Աստուծոյ կը մատուցուի պաշտօն, տուն է Աստուծոյ։ Մեր տուներն ալ ուր մենք կ'աղօթենք ամփոփ մտօք, որովհետեւ են տուն Աստուծոյ, ո՛րքան ուրեմն զգոյշ ըլլալու ենք ու փոյթ ընելու ենք, որպէս զի չապականուին որ և է մէկ մոլութեան ու մէկ մեղքի երեսէն։

Նաեւ մեր ունեցածէն տասանորդ տալն է տուրք ողորմութեան։ Բոլոր Սուրբ-Գիրք ծայրէ ծայր ողորմութիւն կը քարոզէն և նոյն իսկ Յիսուս ոչ թէ միայն ողորմածները կ'երանէ, այլ եւ ողորմութիւն ընելու կերպն ալ կը ցուցունէ, պատուիրելով, ողորմութիւն ընել այնքան գաղտուկ, որ ձախ ձեռքը չգիտնայ թէ աջը ի՛նչ կ'ընէ։

Ահա այսպէս սկսաւ հիմնուիլ առաջին եկեղեցին, որոյ շարունակութիւնն է այժմեանն, միայն թէ հինն ստուեր էր և օրինակ Նոր եկեղեցւոյն, «որ յայտնելոցն էր Քրիստոսիւ»։ ՆԱՀԱՊԵՏ

ՀՈՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ

ՓԾՐԱՆՔՆԵՐ

ՈՐԹԱՏՈՒԻՃ-ՖԻԼՕՔՍԵՐԱ

Բ.

Իւրաքանչիւր որթատուիճ տասնէն տասն երեք լուիճկիւթ կ'ածէ ամեն օր· լուիճկիւթներն ամառ. եղանակի մէջ շուտով կը լրացնեն իրենց շրջանը՝ չորսէն ութ աւուր մէջ, կրնայ ըմբռնել մարդ թէ ի՛նչ հրաշալի արագութեամբ կը բազմապատկին։ Պ. Պուայ հաշուած է թէ հազար լուիճկիւթի արտադրութիւնը մէկ տարուան մէջ կը ծածկէ տասը հազար մեթր քառակուսի գետին և այս պայմաններով լուիճկիւթները պէտք է գտուին ծայր ծայրի, քով քովի, մէկմէկու սեղմուած ու կցուած, մանաւանդ եթէ գիտնայիք թէ՝ լուիճկիւթներն որչափ պզտիկ են՝ այն ատեն միայն պիտի կրնայիք երեւակայել և համոզուիլ իրենց արագարագ բազմանալուն։

Լուիճկիւթները ձուաձեւ են, քսան և չորս հազարորդամեթր երկայնութեամբ և տասնեհինգ հազարորդամեթր լայնութեամբ, որոյ գոյնը նախ դեղնիկ դեղնութիւն մը ունի, որ վերջը մոխրագոյնի կը դառնայ։

Յուլիս ամսոյ մէջ կը տեսնուին որթատուիճներ անթեւ որթատուիճներէ սերած, որք նախ կը նմանին միւսներուն, սակայն մեծնալով հասակնին աւելի կ'երկարի· միենոյն ատեն յետին մասերնին կը նրբանայ՝ իրանի վերջին յօդուածները երկարելով։ Փոխանակ փոքրիկ կոճկի մը ձեւն առնելու և ածող մայրեր ըլլալու՝ կ'առնեն տանձի ձեւ, որոյ լայն ծայրը կը համապատասխանէ գլխուն· մարմնոյն կողմնակի մասանց վրայ երկայնութեամբ կ'երեւին երկու սեւ կէտեր, որք ապագայ թեւերուն ծնունդ պիտի տան· այս միջոցին իրանին վրայ յօդուածները կ'երեւին, որք ուղղակի կը բաժնեն կուրծքը և փորի անորոշ մասերն։ Միջատիկը հարսնուկ վիճակին մէջ է. հարսնուկը ժիր է, հոգէն կ'ելնէ երկրին ճեղքուածքներէն· այս հասակը կը փոխուի և միջատիկը կը թեւաւորի։

Թեւաւոր որթատուիճներն ալ առանց բացառութեան էգ են. թաղանթային թափանցիկ չորս թեւեր ունին, վերիններն լայն ու կլորցած ծայրերով են, իսկ ստորինները նեղ ու կարճ· բերաննին զինուած է ծծիչներով, բայց անթեւ միջատներու ծծիչներէն աւելի կարճ, մարմիննին դեղնագոյն է. Այս թեւաւոր էգերն ալ կ'արտադրեն առանց զուգաւորութեան, առանց արուի միջամտութեան։

Թեւաւորները երկու տեսակ լուիճկիւթ կ'ածեն·

Մեծ լուիճկիւթներ

Փոքրիկ լուիճկիւթներ

Մեծ լուիճկիւթները 40 հազարերորդամեթր երկայնութիւն և քսան հազարորդամեթր լայնութիւն ունին, մինչ դեռ պզտիկները քսան և մէկ հազարորդամեթր երկայնութիւն և տասներեք հազարորդամեթր լայնութիւն· այս լուիճկիւթները նախ դեղնագոյն են, բայց վերջը բոլորովին կը դեղնին, կը գտնուին մատղաշ տերեւներու ստորոտներին և բունին վրայ ու կոճիներուն մէջ։

Նոր ձեւի մը ծնունդ կուտան այս լուիճկիւթներն, սեռաւոր որթատուիճներու· մեծերէն կ'ելնեն էգեր, իսկ պզտիկներէն արուներ։

Սեռաւոր որթատուիճները փոխանակ ծծիչի փոքրիկ տափակ պտուկ մը ունին որով կը զանազանուին միւսներէն· իրենց ծննդական գործարանները զարգացած են, երեսուն և ութը հազարորդամեթր երկայնութիւն ունին և տասն և հինգ լայնութիւն, գոյներնին խիստ մաքուր, դեղին է։

Էգը զուգաւորելէ վերջը կ'արգասաւորի, լուիճկիւթ մը միայն կ'ածէ որթատունկի բունին վրայ, ձմրան լուիճկիւթն է այս, որոյ ձեւը երկայն է, գրեթէ գլանաձեւ, երկու ծայրերը կլորցած՝ յետնամասը աւելի ծաւալած քան առաջնամասը, ագենման յաւելուած մը ունի՝ որուն պաշտօնն է լուիճկիւթները փակցնել բուներուն կամ նեցուկներուն վրայ։ Ձմրան լուիճկիւթը 21—28 հազարորդամեթր երկայնութիւն, տասնէն-տասն երեք հազարորդամեթր լայնութիւն ունի· ածուած պահուն դեղնագոյն է, բայց ձիթապտղոյ կանաչութեան կը փոխուի գոյնը և միանգամայն կը ծածկուի փոքրիկ, կլոր եւ աւելի մթին կանաչ բիծերով, որով կարծես թէ լուիճկիւթի կանաչութեան վրայ սեւ բիծեր ցանուած են։

Ձմրան լուիճկիւթը միշտ բունին, փայտին վրայ կ'ածէ և երբեք թեւաւոր լուիճներու նման տերեւներու վրայ· եթէ որթատունկի բունին վրայէ բաժնուած կեղեւները սակէք, պիտի նշմարէք պզտիկ, երկար ու փայլուն մարմիններ ընկերացած ածեւ ու սեւ մարմիններու· առաջինները լուիճկիւթներ են, իսկ վերջինք ածող մայրերու չորցած ու սմքած դիակները։

Անթեւ որթատուիճներ կ'ելնեն այս լուիճկիւթներէն՝ որոց ոմանք կ'իջնեն խորերը յարձակելու համար արմատներուն վրայ, ոմանք կը տարածուին տերեւներու վրայ և կը գոյացնեն ուռեցներ՝ կարմիր ու կանաչ գոյներով։ Ուռեցներու լուիճն ալ առանց արուի միջամտութեան կը բազմանայ։

Ամերիկեան որթատունկերու վրայ տեսնուած են այս միջատիկներէն, որք կը ծնին ուռեցներու խոռոչներու մէջ, կամ կ'իջնեն արմատները, կամ կը մեռնին զանուած տեղերնին և կամ կը փոխուին թեւաւոր որթատուիճներու։

Խաղողը՝ որթատուիճ միջատիկի յարձակմանց չպիտի կրնար դիմադրել և դատապարտուած էր ջնջուելու, բարեբաղդաբար գիտութիւնը օգնութեան հասնելով փրկեց։ Գիտունները այլ եւ այլ փրկարար միջոցներ խորհած ու գտած են, յորոց ոմանք՝ եթէ ոչ գաղափարայինը՝ գոնէ գոհացուցիչ արդիւնքներ տուած են։

Որթատունկերու փրկութեան միջոցներուն եւ գործածմանց եղանակներուն վրայ պիտի խօսինք կարգաւ։

Գ· Գ· ՄԵՆԱՏՈՒՐԵԱՆ

Թոփ-Քափու

ԳԵՐՄԱՆ ՈՒՍՈՒՑՉԱՑ

ԵՐԵՍՆԵՐՈՐԴ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎՆ Ի ԼԷՅՓՑԻԿ

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Ա. ՄԻԱՑՈՒՄՆ ԺՈՂՈՎԻ

Յօդ. 1.—Ցարդ իրարմէ բաժանեալ երկու միութիւնք՝ այն է, «Ընդհանուր գերման ուսուցչաց ժողովն» և «Գերման ուսուցչաց-օր» (Deutscher Lehrertag) կը կազմեն այսուհետեւ մի միակ մարմին։

Ընդհանուր գերման ուսուցչաց ժողով (Գերմ. ուս. օր) անուամբ։

Սոյն ժողովն ըստ կանոնի պիտի գումարուի երկու տարին մի անգամ և կը կազմուի·

Ա. Գերմանական ուսուցչաց միութեանց երեսփոխաններէ (ներկայացուցիչներէ), այսինքն՝ նահանգական և գաւառական միութեանց· և իւրաքանչիւր միութեան 300 անդամք իրաւունք ունին ընտրել մի մի երեսփոխան։

Բ. Այն ուսուցիչ և վարժուհիներէ, որոնք կը հաղորդեն իրենց մասնակցութեան համար։

Գ. Դպրոցի բարեկամներէ։

Բ. ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ԺՈՂՈՎԻ

Յօդ. 2.—Ժողովի գործառնութեան վերաբերեալ ամէն բան կը կատարէ գործավար յանձնաժողովը։ Սա կազմուած է.

Ա. Մի մասնախմբէ, որ ցարդ առանձինն գոյութիւն ունեցող «Ընդհ. գերման ուսուցչ. ժողովի» մասնախմբի հինգ անդամներէ և «Գերմ. ուսուցչաց-օր» ժողովի մասնախմբի հինգ անդամներէ կը բաղկանայ։

Բ. Մի յանձնաժողովէ, որ բաղկացած է «Ընդհ. գերմ. ուս. ժողովի» ցայսօր գոյութիւն ունեցող յանձնաժողովի անդամներէն և այն նահանգական ու գաւառական միութեանց նախագահներէն, որոնք իբրեւ երեսփոխան կը ներկայանան մասնակցելու։

Մասնախմբի լրացուցիչ ընտրութիւնը կը կատարուի առ ժամս այն մարմնի ձեռքով, որ կատարեր է սկզբնական ընտրութիւնը։ Յանձնաժողովի անդամոց լրացուցիչ ընտրութիւնը տեղի կ'ունենայ երեսփոխանաց ժողովի միայն վերապահելով ընտրութեամբ։

Յօդ. 3.—Ժողովի վիճաբանութիւնը պիտի կառավարէ ժողովի ատենապետը, զոր կ'ընտրեն երեսփոխանք յանձնաժողովի առաջարկութեամբ։

Գ. ՕՐԱԿԱՐԳ

Յօդ. 4.—Ժողովի օրակարգի համար առնուազն «չորս» խնդիր պիտի առաջարկուի, որոնցմէ երկուսն են միութեանց խնդիրներն, այսինքն՝ ա՛յնպիսի խնդիրներ, զոր պէտք է պատրաստեն ժողովին մասնակցող միութիւնք։

Յօդ. 5.—Միութեան խնդիրներէն լինելոց ընտրութիւնը կը կատարուի 4 յօդուածում յիշուած միութեանց նախագահներէ և յանձնաժողովէն։

Յօդ. 6.—Մնացեալ խնդիրներու ընտրութիւնն՝ ինչպէս և օրակարգի հաստատութիւնը յանձնաժողովին է վերապահեալ։

Դ. ՁԱՅՆԻ ԻՐԱՒՈՒՆՔ

Յօդ. 7.—Յանձնաժողովի անդամք ունին երեսփոխանաց բոլոր իրաւունքները։

Միութեանց խնդրոց, կազմակերպութեան վերաբերեալ հարցերու և ժողովի ատենապետի ընտրութեան քուէարկելու իրաւունք ունին միայն երեսփոխանք՝ ինչպէս և յանձնաժողովի անդամք։ Ուրիշ քուէարկութեանց կը մասնակցի բոլոր ժողովը· բացի յօդ. 1. Գ. յիշուած դպրոցի բարեկամներն, որոնք ո՛չ մի ձայնի իրաւունք ունին։

Ե. ԾԱԽՈՒՑ ՀԱՅԹԱՅԹՈՒՄ

Յօդ. 8.—Գործադիր մասնախմբի ծախուց համար՝ տեղական ժողովի յանձնախումբը՝ անդամավճարի գոյացեալ գումարէն պիտի յանձնէ գործադիր մասնախմբին (յօդ. 2) 20ական փէնիկ՝ (մօտ 1 դհկ.) ըստ թուոյ մասնակցողաց։

Զ. ԹԵՐԹԵՐ

Յօդ. 9.—Ժողովին վերաբերեալ բոլոր ծանուցումներ կը հրատարակուին «Allgemeine Deutsche Lehrerzeitung» (ընդհանուր գերմ. ուսուցչ. Օրագրում) ի Դրեզդէն. և Pädagogische Zeitung» (մանկավարժական օրագրում) ի Բերլին։

Է. ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Յօդ. 10. — Ներկայ կանոնաց փոփոխութիւնը կարող է տեղի ունենալ առնուազն վեց տարի յետոյ։ Փոփոխման առաջարկութիւնը ժողովի գումարումէն առնուազն 8 շաբաթ յառաջ պէտք է հաղորդուին Մասնախմբին, և սորա միջոցաւ պիտի հրատարակուի գումարումէն առնուազն չորս շաբաթ յառաջ։

Փոփոխութիւնք կը կատարուին միայն ներկայ յանձնաժողովի եւ երեսփոխանաց ձայնից երկու երրորդ մեծամասնութեամբ։

(ՄԱՅԻՍ 1893)

Դոցե՛նք զեկորակ ծրարը։

Ընդհ. գերմ. ուսուց. ժողովի ներկայ միայն յանձնաժողովը կը բաղկանայ 28 անձերէ, որոնք տարբեր տեղերու միութեանց նախագահներ կամ գաւառական տեսուչներ են, յորս կը տեսնուի և Կաչինկա՝ աւագ ուսուցիչ, խմբագիր և նախագահ գերման—Աւստրիական ուսուցչաց միութեան ի Վիեննա։

Լայպցիկ Ա. ԽԱՉԱՏՐԵԱՆ

ՔԱՐՏԻՍԱՒՈՐ

ԸՆԴՀԱՐՁԱԿ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՕՍՄ. ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Օսմանեան ղեր-հազարապետներէն եւ Բէշիքթէշ ու Խասգիւղ վարժարանաց աշխարհագրութեան ուսուցիչ Մէհէմմէտ Նասրուլլահ էֆէնտի յոյժ օգտակար և գնահատելի աշխատութեան մը ձեռնարկած է, այն է Քարտիսաւոր Աշխարհագրութիւն Օսմ. Պետութեան, համերձ բնական, քաղաքական, տնտեսական և արուեստագիտական մանրամասն տեղեկութեամբք— Աթլասը Ճօղրաֆիա Օսմանի։ Տպագրութեան և մանաւանդ քարտէզներու փորագրութեան գործն յանձնուած է Սէրվիչէն տպարանին որ, իւր կատարելագործեալ և ճաշակաւոր արտադրութիւններովն՝ իրաւամբ պատիւ կը բերէ հայ արուեստագիտութեան։

Առաջին պրակը կը բաղկանայ ընտիր թղթի վրայ, մաքուր տպագրութեամբ, չորս մեծադիր երեսներէ, և կը պարունակէ Եւրոպական, Ասիական ու Ափրիկեան Տաճկաստանի գունաւոր քարտէզներէն զատ՝ Եւր. Թուրքիոյ բնական կազմութեան և աշխարհագրական դրից մանրամասն նկարագրութիւնը։ Սոյն կարի օգտակար աշխատասիրութիւնը պիտի բաղկանայ 160 մեծադիր երեսներէ և իւրաքանչիւրը պիտի պարունակէ Օսմ. մէն մի կուսակալութիւնը՝ երկու քարտէզներով։ Առաջնոյն մէջ պատկերացած պիտի լինի նոյն կուսակալութեան բնական ընդհ. կազմութիւնը, իսկ երկրորդին մէջ՝ մանրամասնաբար նկարագրուած պիտի ըլլայ վարչական բաժանումները, հաղորդակցութեան միջոցները եւն։

Եթէ չեմ սխալիր, Օսմ. Պետութեան վրայ — դասական ըլլալու պայմանաւ — մինչեւ ցարդ ա՛յսքան մեթոտիք, ճոխ եւ մանրամասն աշխատութիւն մը չէր հրատարակուած՝ ո՛չ մայրաքաղաքիս մէջ և ոչ ալ յԵւրոպա։

Մէհէմմէտ Նասրուլլահ էֆէնտիի ձեռնարկած աշխատութիւնն և այդ առթիւ յանձն առած զոհողութիւններն մեծապէս գնահատելի եւ արժանի են քաջալերութեան։ Մնաց որ լեզուն ալ շատ պարզ, նիւթերը շատ կանոնաւոր կերպով դասակարգուած են, այնպէս որ, բաց ի դպրոցականներէ՝ հասարակապէս կարող են օգտուիլ Օսմ. Պետութեան գաւառաց հետ առեւտրով զբաղող վաճառականք, նոյնպէս ուսուցիչք, հեղինակք, խմբագիրք և վերջապէս ամէն անոնք՝ որոնք բնական հետաքրքրութիւն մը կ'զգան իրենց բնակած երկիրը խնամով ուսումնասիրելու։

Գինը, եւրոպական նմանօրինակ ու 100,000ներով տպագրուող գործերու հետ բաղդատմամբ՝ անհաւատալի կերպով աժան է, այսինքն մէն մի պրակ 50 փարայ։ Իմ անկեղծ շնորհաւորութեանցս հետ, կատարեալ յաջողութիւն կը մաղթեմ Մեծարգոյ Հեղինակին՝ իւր երկրին մատուցած սոյն օգտակար ծառայութեանն համար։

ԳՐԻԳՈՐ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

Ս· ՓՐԿՉԻ ԱԶԳ· ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Ընկալեալ և Հաստատեալ է [illegible] Ազգ. Կեդր. Վարչութեան

ՄԱՍՆ Ռ· ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

ՅԻՄԱՐԱՆՈՑ

Յօդ. 89. Յիմարանոցն ունի երկու գլխաւոր բաժանմունք։

Ա. Բաժանում, հանդարտ յիմարներու (aliénés paisibles) յատկացեալ, որոց մէջէն լուսնոտները (épileptiques) զատ սրահի մէջ պիտի դրուին, ինչպէս նաեւ զատ սրահ պիտի ունենան ապուշները (idiots) որոց ապուշանոց կ'ըսուի։

Բ. Բաժանում, յուզեալ յիմարներու (aliénés agités) յատկացեալ, որոց մէջէն կատաղի հիւանդաց համար զատ զատ խցիկներ պիտի գտնուին։

Այս խցիկներէն գոնէ երեք հատը՝ ներքնակողմէն բարձապատ (capitonné) պէտք է ըլլան։

Բաց աստի, յիմարանոցին մէջ պիտի գտնուին երկու սրահ եւս, որոց մին պիտի յատկացուի հիւանդացող յիմարաց և միւսը՝ տարափոխիկ ախտէ վարակեալ յիմարաց։

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ ՅԻՄԱՐԱՑ

90. Որ և իցէ մէկն յիմարանոցին մէջ ընդունուելու համար՝ պէտք է նոյն անձին յիմարութիւնը հաստատող առ առաւելն տասնեհինգ օրուան բժշկական վկայագիր մը տրուած ըլլայ։ Սոյն վկայագիրը պէտք է ստորագրեալ ըլլայ երկու բժիշկներէ, որոց մին՝ ոստիկանութեան և միւսն՝ յիմարին ընտանեաց կամ ծանօթներուն կողմանէ նշանակեալ ըլլալով, յիմարին հետ ո և է ազգակցութեան կապ մը ունենալու չեն. ի վերջոյ այդ վկայագիրը պէտք է վաւերեալ ըլլայ հաստատութեանս յիմարաբուժին կողմանէ։ Հարկ է նաեւ որ վկայագրին կցեալ գտնուի մի խնդրագիր, ստորագրեալ յիմարը փակել ուզող անձանց կողմանէ, որոց ստորագրութիւնն եւ տեղւոյն Թաղական Խորհրդէն պէտք է վաւերացեալ ըլլայ։

Իսկ ստիպողական պարագայից մէջ, ինչպէս երբ գաւառներէն կամ կառավարութեան կողմանէ ղրկուած է յիմարը, յիմարաբուժին վկայագիրը բաւական կը համարուի, թողլով Տնօրէնին կատարել այս մասին հարկ եղած օրինական գործողութիւնները։

91. Յիմարին ընդունելութեան ատեն, հաստատութեանս տնօրէնութիւնը կը տեղեկանայ նորա տարիքին, բնակութեան տեղւոյն, արհեստին և ընկերական վիճակին, զորս կ'արձանագրէ յատուկ տումարի մէջ։ Այս արձանագրութիւնէն զատ, յիմարին ընդունելութեան համար տրուած խնդրագիրը և բժշկական վկայագրերն ալ պարտի ընդօրինակել նոյն տումարին մէջ։

Գալով յիմարին հպատակութիւնը հաստատող պաշտօնական թղթոց, ասոնք ալ ի պահ կը մնան իւր քով մինչեւ ցարձակումն փակեալ անձին։

92. Հիւանդարանի բաժնին 4. 5. 6. յօդուածոց տրամադրութիւնք գործադրական են նաեւ յիմարաց համար։

93. Յիմարաբոյժը պէտք է մասնաւոր տումար մը բռնէ, ուր պիտի նշանակէ՝ ըստ Մայր-Տումարին՝ յիմարաց թիւը, անունը, մականունը, արհեստը, տարիքը և ընդունելութեան թուականը։ Ասկէ զատ՝ երկրորդ տումարի մը մէջ պարտի նշանակել՝ իւրաքանչիւր յիմարի թուոյն դիմացը՝ նորա հիւանդութեան տեսակը, ախտին մանրամասն պարագաները, գործադրելի դարմանները, ամէն ամիս՝ հիւանդին մտաւորական վիճակին վրայ նկատելի ու բացայայտ տեղեկութիւն մը և հուսկ ապա հիւանդութեան վախճանը։

94. Յիմարաց սրահներուն, բժշկական այցելութեանց եղանակին, դեղերու եւ դարմաններու գործադրութեան կերպին համար, դիմել հիւանդարանի բաժնին համապատասխան յօդուածոց (տես յօդ. 12. 13, 19, 20, 21, և 23,)

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՔ ԱՌ ՅԻՄԱՐՍ

95. Յիմարաց ծնողք կամ ազգականք կրնան յիմարը տեսնել, յիմարաբուժին ներկայ գտնուած ժամերուն և նորա արտօնութեամբ միայն։

ԱՐՁԱԿՈՒՄՆ ՅԻՄԱՐԱՑ

96. Երբ հիւանդ մը՝ արձակուելու յարմար դատուի յիմարաբուժին կողմանէ, լուր կը տրուի զայն փակել տուող անձին, որուն կը յանձնուի ապաքինեալն՝ եթէ անչափահաս մը կամ արգիլեալ (interdit) մ՚է, ապա թէ ոչ՝ ազատ կը թողուի։

97. Եթէ հիւանդ մը արձակումն պահանջուի, պէտք է որ յիմարին մօտ խնդրագիրը ստորագրող անձինք՝ իրենց ստորագրութեամբ և տեղւոյն Թաղ. Խորհրդէն վաւերացեալ գրութեամբ մը՝ նորա արձակումն խնդրեն։

Իսկ եթէ յիմարաբոյժն վտանգաւոր դատէ յիմարին ազատ արձակումը, կրնայ զայն արգիլել և զայն ծանուցանել Հոգաբարձութեան։ Սակայն, այն պարագային յորում ուզուի յիմարը փոխադրել ուրիշ յիմարանոց մը, նոյն տեղի Տնօրէնութեան կողմէն բերուած գրութեան մը փոխարէն միայն կրնայ յիմարն յանձնուիլ։

(Շարունակելի)

Աստի անտի

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Փարիզի պատժական ատեանին մէջ։

Ամբաստանեալը կին մըն է փոքրահասակ, նիհար, համակ սեւազգեստ և այնքան նուաղկոտ ձայնով որ հարկ եղած է նստեցնել ատեանին, երդուեալներուն և փաստաբաններուն շրջափակին մէջ տեղը։ Մելանի Տարքուր 1883ին 2000 ֆր. դրամօժիտով ամուսնացած է Պ. Մերէսի հետ, որ 1886ին, Անիէր կը ղրկուի պաշտօնով։

Նորակազմ ընտանիքը քանի մը օր երջանիկ կ'ըլլայ, յետոյ շատ չանցած կը խռովի յաճախադէպ վէճերով զորս միմիայն ամուսինը կը յարուցանէր, որուն վարքը շատ հեռի էր օրինակելի ըլլալէ։ Հանրատուներ կը յաճախէր ստէպ, այն աստիճան որ 1885ին կը թողու կինն ու զաւակը։

Երբ սոյն պաշտօնին գլուխը կ'անցնի, Մերէս կը դառնայ ամուսնական յարկը, առանց սակայն փոխելու իր սովորութիւններ։

Այս կերպով ժամանակ կ'անցնի մինչեւ 1889 յուլիս 19։ Այն օրը, իմանալով որ ամուսինը Պիւֆֆալօ-Պիլ կը գտնուի, կինը Նէօյլի կ'երթայ, կը հսկէ վրան, և յանկարծակի կը բռնէ, երբ Մերէս կը խօսակցէր սիրուն աղջկան մը հետ, անոր վրայ կը նետուի և կը սպառնայ ռեվոլվերով մը··· որ չէր լեցուած։ Կը ձերբակալեն խեղճ կինը, եւ որովհետեւ կը տարակուսուի անոր մտաւորական կարողութիւններուն վրայ, Վօժիրարի հիւանդանոցը կը տանին, ուր հսկողութեան տակ կը դրուի։ Սոյն յիմարանոցէն հանուելով Մոնթըվանի հիւանդանոցը կը տարուի։ Բժիշկներուն կողմէ «հիւանդ» կը ճանչցուի։

Վերջապէս, իր ընտանիքին կը դարձունեն հէք կինը, որ Փարիզ կը հաստատէ իր բնակութիւնը և կ'իմանայ թէ ամուսինը կը կենակցի տարփուհիի մը հետ ուսկից զաւակ մը ունեցած է։ Երդում կ'ընէ Մելանի Տարքուր վրէժ լուծել և, Մերէսին սպասելով որ դուրս ելնէ, անոր ետեւէն կը սպրդի երբ կը տեսնէ երիկը և զաւակը երկու հարուած կ'իջեցնէ։

Մերէս թեթեւապէս վիրաւոր, խոյս կուտայ։ Կինը ետեւէն կ'իյնայ և ռեվոլվերը երկու անգամ կը պարպէ առանց վնասելու։

Ահա այս ամբաստանութիւններով դատարան հանուած էր այդ յուսահատ կինը, որ երկանը անպատշաճ վարմունքէն դիմած էր այդ միջոցներուն։

Պ. Հէնրի Ռոպէր պաշտպանողական ճառ մը կը կարդայ, և ամբաստանեալ կինն ազատ կ'արձակուի։

ՍԻՐՏԸ ՉԻ ԾԵՐԱՆԱՐ

Բրօքօր Տօկալլուքա ինըսունէրինը տալու, ծերունի մը անձնասպան եղաւ ի Ռոսթով (Տօնի վրայ)։

Ծերունին կախուած գտնուեր է իր սենեակին մէջ։ Առաջ կէս շիշ վօդկա կուլ տուած էր, որուն մասնաւոր սէր ունէր։ Ծերունին մասնակցած էր Պերէզինայի ճակատամարտին և Լայպցիկի ճակատամարտներուն· սրունքին մէկը կտրուած էր։ Ռոսթովի մէջ պատրաստութիւն կար իր հարիւրամեակը տօնել արժանավայել կերպով։ Տօկալլուքա նամակ մը ձգած է վօտկայի շիշին տակ, ուր կը բացատրէ ինքնասպանութեանը պատճառը։ Խենդի պէս սիրահարուած է եղեր տասնըհօթը տարու շատ գեղեցիկ մանկամարդ աղջկան մը, որ չէր ուզեր զինքը։

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՊԷՏՔ ՄԸ

Վարժարանաց մէջ շարադրութեան եւ նամակագրութեան դասերը գործնական եւ հիմնական կերպով աւանդելու կարեւորութիւնն անժխտելի է, եւ ամէն ուսուցիչ, մանաւանդ հայ լեզուի դասախօսը անշուշտ պէտք զգացած են դասագրքի մը որ գիտելին եւ արդիւնաւոր եղանակաւ ուսուցանէ շարադրելու արուեստը։

Փորձը ցոյց տուաւ թէ այդ պէտքը լիուլի կը գոհացնէ Սմբատ էֆ. Դաւիթեանի պատրաստած ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՅԵԼՉԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ԱՆՈՒՆ դասագիրքը։

[illegible] ոճ, շահեկան նիւթեր, աստիճանական բաշխում եւ դասաւորում, մաքուր ու գեղեցկահիւս լեզու՝ մասնաւոր առաւելութիւններն են այս դասագրքին։

Իսկ պարունակութիւնն է բազմակողմանի. 1. Շարադրութեան եւ նամակագրութեան հիմնական կանոններ, 2. Ընդլայնելի նիւթերու նախագիծեր, 3. Վայելչաբանական, շարադասական, լեզուագիտական զիւտեր, հարցեր եւ վարժութիւններ, 4. Տեսարաններու եւ պատկերներու վրայ շարադրելու օրինակներ եւ նկարագրութիւններ, 5. Նախադասութեանց եւ բառերու կապակցութեան վրայ հրահանգներ եւ որ ի կարգին։

Մեթոտը շատ պարզ է եւ բնական, ճիշդ ինչպէս կ'ընեն նոր ոտք ելլող տղու մը·—ձեռքէն կը բռնեն եւ կամաց կամաց քայլ փոխել կուտան։ Այս է նաեւ գրքուկիս դրութիւնը—տղան աստիճանաբար, քայլ առ քայլ առաջ տանիլ, մինչեւ ծանօթէն յանծանօթն անցնիլ, գիտցածը զարգացնել՝ ինքնաբերական աշխատութեամբ, առանց ո՛ եւ է ճնշման կամ յոգնութեան, առանց մեքենական, անգիտակից եւ ամուլ ճիգերու։

Այս դրութեամբ, աշակերտը քիչ ատենի մէջ կը սկսի իրենց գաղափարներն ու զգացումները վայելուչ ու անսխալ կերպով ի գիր առնուլ, գիտակցաբար գործադրելով քերականական, համաձայնական, շարադասական եւ վայելչաբանական օրէնքները։

Դասատուաց եւ առանձին ուսանողաց համար յօրինուած է նաեւ ԲԱՆԱԼԻ ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԱՅԵԼՉԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՍՄԲԱՏ ԴԱՒԻԹԵԱՆԻ։ Այս Բանալին, որ ուրոյն տպուած է վիմագիր, կը պարզէ դասաւանդման եղանակն, կը պարունակէ հրահանգներ նիւթերու ընդլայնման, եւ շատ պիտանի ծանօթութիւններ եւ գիտելիքներ գրելու արուեստին վրայ։

Յանձնարարութեանց համար դիմել կեդրոնատեղին, Թիւ 11, Գազազեան խան, Պահճէ Գաբու (Համիտիյէ Թիւրպէսին կից)։ 652 1—10

ԼԱՆՈԼԻՆ

ՔՐԷՄ ՏԸ ԹՈՒԱԼԷԹ

ԼԱՆՈԼԻՆ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ այրուածոց կեղեքուածներու։

ԳԵՐԱԶԱՆՑ մորթի պահպանման համար, մանաւանդ մանուկներու մաշին, և գոյնի պահպանման։

ԼԱՒԱԳՈՅՆ դարման ընդդէմ մորթի հիւանդութեանց և ընդդէմ արեւի թխութեանց։

Կը վաճառուի ամէն դեղարաններու եւ դեղօրէից ու անուշահոտութեանց մթերանոցներու մէջ։

Գործակալ եւ ներկայացուցիչ ի Կ. Պոլիս Մ. Ս. ՖՐԵՕՑԼԻԽ

Կալաթա, Միրթէլեանի փողոց, Գրեանեան խան։ 398

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՑԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Հասոյթի ամփոփում

1893 Յուն. 1էն մինչ. 30 (Ն. Տ.)

	Օրական	Ամսական
Պէշիկթաշի գիծ	6,272.96	188,188.75
Ագսէրայի »	6,014.15	180,424.50
Շիշլիի »	7,535.87	226,076—
Գումար	19,822.98	594,689·25

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԱՏ. Զ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ

Վ· Յ· ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ ԱՆԳԼԻԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅ

ՀԵՏԵՒՈՂՈՒԹԵԱՄԲ

Ուէպստըրի եւ Ուստըրի հռչակաւոր բառագրոց

Աւելի քան 45,000 բառ, ոճ եւն եւն։

Անգլիերէնէ ի Հայ-աշխարհիկ բառարանի մը անմիջական պէտքը ի վաղուց զգալի եղած էր։ Սոյն պէտքը լիովին գոհացուցած է Անգղիա Գոլէճի ուսուցիչներէն Վ. Յ. Յակոբեան էֆէնտի պատրաստելով իր երկու պաշտօնակցաց Յ. Մոմճեանեան եւ Յ. Գայաեան էֆէնտիներու աջակցութեամբ սոյն օգտակար երկը։

Բաց ի սովորական բառերէ եւ ոճերէ կը պարունակէ նաեւ գիտա-բնական, արուեստից եւ ելեւմտից գործածական վերաբերեալ բոլոր բառերն եւ ոճերն, պարզուած իրենց ճիշդ հայերէն համանշանակներով, հետեւողութեամբ Բագրատունի, Աւգերեանի, Նորայրի, Կոյլաւեանի եւ Նուպարեանի Գաղ. Հայ. Անգլ. եւ Գերմաներէն բառագրոց եւ գիտական-արուեստական նորագոյն գործոց մանրակրկիտ բաղդատութեամբ. ի հարկին նաեւ սահմանելով։

Գործոյս վերջը աւելցուած է 1. Անգլիերէնի մէջ գործածական դարձած լատիներէն, ֆրանսերէն, իտալերէն եւ այլն ոճեր։ 2. Յատուկ անուանց ցանկ մը՝ հնչումներով։ 3. Բառագիտութիւն՝ յորում պարզուած են մասնիկներու դերն եւ զօրութիւնը։ 4. Անգ. հնչման եւ շեշտերու վրայ մասնաւոր կանոններ։ 5. Համառօտագրութիւնք որ յոյժ գործածելի են յանգլիերէնի։ 6. Այլ եւ այլ ծանօթ։ Հնչումները՝ մեծ խնամով հայատառ։

Բաժանորդագրիլ այժմէն. Գին 25 դահեկան բաժանորդաց համար. Դասատուաց համար 27 բօղոսի ճախիմ։

Կեդրոնատեղին է ի Կ. Պոլիս Գրատուն Զ. Թորոսեան էֆէնտիի, Պաղչէ Գաբու թիւ 4, Նամիկսաան դիմաց. եւ ի Գաւառս Անգղիա Գոլէճ, ի Մարզուան։

35 բերք պիտի լինի ամբողջ գործը։

Ա. բերքին նմոյշը ձրի կը տրուի Գրատունէն։

Հրատարակուեցաւ 27 րդ բերքը

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ, ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԵԱՆ, ՀԱՇՈՒԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ

Թիւ 4, Պիւյիւք-Եաղմաճըլար խան, Մահ պաշնըլար, Եսամպալ թիւ 4։ Ամեն օր ժամը 7 էն 12, բացի ուրբ. եւ տօն օրերէ։

Սոյն գրասենեակի տնօրինութիւնը ընծեռած է այն ամէն կանխահոգ միջոցներն եւ ձեռնհաս անձանց աջակցութիւնն, որոց օժանդակութեամբ

ԿԸ ԽՄԲԱԳՐԷ օսմ. հայ. յուն. գաղ. անգղ. գերմ. ռուս. իտալ. սպան. եփրայեց. եւ պուլղ. լեզուօք դատական, առեւտրական եւ այլ ամէն կարգի եւ տեսակի գրութիւններ, ինչպէս են. ադերսագիր, լաճիա, բրօթէսթօ, ծանուցագիր, մաւզաթա, յօդուած եւլն։

ԿԸ ԹԱՐԳՄԱՆԷ յիշեալ լեզուօք խմբագրեալ ամէն կարգի եւ տեսակի գրութիւններ, որ լեզուի որ կը պահանջուի։

ԿԸ ԿԱՐԳԱԴՐԷ շփոթ եւ կնճռալից հաշիւներ· տոմարակալութեան դրութեան կը վերածէ անկարգ տումարներ· այցելու պաշտօնէի հանգամանօք կ'ստանձնէ վաճառականաց հաշուական գործեր։

Գաղտնապահութիւն, ճշդապահութիւն, չափաւորութիւն վարձուց։ 27 48—60

ԱԶԴ.

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

Շիրքէթի Խայրիյէի վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ իրիկուններէ ժամ 11½ին Սիրքէճիէն մեկնող կառաքարձ շոգենաւը Գալաթա եւս պիտի հանդիպի յունիս 10 հինգշաբթիէն սկսեալ։ 7—8

ՄՕՐԻՍ ՄՕՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Խոյլուքճլ. Կ. Պոլիս, 13 փետր. 188

Պաշտօնայ. Ենդ. և Փօսան,

Կը ցուցիմ որ պաշտօնական գիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համմամային ուրիշներու փորձերուն և այն թէ·կայց որոյ պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ Ձ՛ Մօրիս Ձկան իւղն, իր այդ վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով և մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անոր հայցած է, մանաւանդ այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։

ՏՐ· Ս· Ա· ՄԱՎՐՕՅԷՆԻ ՓԱՇԱ

Բժիշկ Վեհ. Սուլթանին

ԻԼԱՆ ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՄՓԷԼԻ

Ճիւնուսը Ճէնապը չահանէ խաղինէսի իչիւն միւլաւեմը էվվէլճէ իլան օլունան 15 000 գրուշտըն 20,000 գրուշէ գատար րէքապէ իւզիւմինին պէհէր ճէտիտ գըյեսի 53 փարատա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ ավրէանը րաւմինին 21ինճի բազար իրթէսի կիւնի գարարը գաթ՚իի վիրիլէճէյինտէն վէ իրթէսի սալը կիւնի 100տէ 5 թէնզիլի գապուլ խուսուսէյէճէյինտէն ֆիհավանի [illegible] թէնզիլի իչիւն իրատէ օլուպ էլ անլաքըն տահամը Սէրամփէլի էմանեթի [illegible] թալիպ օլանլարըն իտարէյի մէզքիւրէյէ իտտիլաղ իլան օլունուր։ Նօ· 52 1—

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնուած Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնուել աւելի քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետեարք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրներ են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18.000.000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար։ 618

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ [illegible] կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրողաց, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրողաց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Ղալաթիա, Կամուրջի գէմ, Քօմիսիօն խանի անկիւնը։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

Ա. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանք 8.000.000
Պահեստի դրամ	6.889.695
Տարեկան հասոյթ	16.890.344

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և անոնց մէջ գտնուած կարասիներ և ապրանքներ խիստ չափաւոր սակագնօք

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՐԱՆՔՖՕՐԹԻԱԶ

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Ֆռանք 6.250.000 Պահեստի դրամ Ֆռանք 2.585.853

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև Թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է Եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ, որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100.000.000 Ֆռանք

Լիազօր Ներկայացուցիչ Համար Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գաբու, Անանիասեան խան 12, 13, 14 369

THE LANCASHIRE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՄԱՆՉԷՍԹԸՐ, ԱՆԳԼԻԱ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1852 ՀԻՄՆԵԱԼ 1852

Դրամագլուխ Անգլ. Ոս.	3,000,000
91 դկ. 31ին աւանդ. տրուած դ.մ.	1,771,006
1891 դեկ. 31ին պահեստ	1,362,953
Հասոյթ 1891 ին	1,051,329

Այս ընկերութիւնը ընդդէմ հրդեհի կ'ապահովէ ամէն տեսակ շէնք, կահ, ապրանք, ի Պոլիս և ի շրջակայքն, ինչպէս և նաւերու մէջ ապրանքներ, նաւահանգստին մէջ. վնասի ատեն արագ և խղճամիտ վճարում։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ գործակալութիւնն ընկերութեան, 1 և 2 Իզզէթ փաշա խան, Ղալաթիա։

Զեղչեալ գներ

Ներկայացուցիչ

Ռ. Մ. ՊՈՆՏ

564 (ՊՈՆՏ, ՍԻԼԼԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.)

ԴԻԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՔ

Տօքթօր Այերի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղ՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զօրաւոր գնեղինայ, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամեն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճահճախառն վայրերու ջերմոտ կլիմային վաս ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ սոյդ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիւնքը սոյդ գիտութեան։ Այս ֆիզիքական խանգարումներ յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անտեսանելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և ցաւեր, և արեան թունաւորումն. որոց աս անուններն ծանուած է. ջերմ և սարսուռ, թագուն ջերմ պարբերական ջերմ, ընդհատեալ ջերմ մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճահճախառն վայրերէ մահահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակերէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այերի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնք, դուրս կը գտնէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն անվտանգ և անվնաս է և օգուտ սոյդ, միայն թէ տրուած հրահանգի համեմատ գործածուի. կը ծախուի Մինասեան և Ներսէս Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 614

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Այս ամսուս երկու անգամ կը բանին Լիվըրբուլի և Արեւելից միջև

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Գադալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պոթնիա	4531
Սերվիա	7391	Սամարիա	3574
Աուրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Աթլաս	2393
Սեֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալեփփօ	2145	Թրինիտատ	899
Քետար	1876	Մարոկօ	1855
Շերպուրկ	1614		

Շէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Պաքոն, Լիվըրբուլէն աստ պիտի գայ դէպ ի յուլիս 7։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՕԼԻ գործակալ

Thomas C. Joly

Ալիքսիրտալը խան. Թիւ 40

17 Ղալաթիա

ՄԻՍԸՍ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԱԶ. ՆՈՐՈԳԻՉԸ

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ճերմակ ընկած մազերուն գոյն, վերնիշ ու գեղ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, ոյժը և աճումը։ Գլխու թեփը շուտ մը անհետեալ կ'ընէ։ Իր անուշ հոտը ախորժ է ու հեշտալի։

"Մէկ շիշը կը բաւէ։" Այդ փորձը ունեցան ամենքը որոնց ճերմակած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան։ Ներկ չէ, և ամենևին զեան մը չընէր։ Թէ որ կ'ուզես Թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը առացիր ՄԻՍԸՍ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻ Աշխարհահռչակ մազ նորոգիչէն. (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Փարիզ ու Նիւ Եօրք։ Կը վաճառուի ամէն սափրիչներու, անուշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. Հ. Քիւլպէնկեան եղբարց քով, Եէնի ճամի փողոց, 18, Պոլիսէն Եօմուլտու թաւանա, Եէնիպաղչէ Քալբաքճըլար, Ղալաթիա. փոքրաքանակ վաճառումն Բ. Հ. Քիւլպէնկեան եղբարց քով, Պոլսոյ կամուրջին գլուխը, 17, եւ Բեյօղլի Մեծ Փողոց, 158, Քանտիլլի, բրիտանական դեղարանը և Իզմիր, հասավաճառ, Մեծ Փողոց Ճեզու, 433։

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՄՕՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ԺՈՒՏ ԻՒՂ

Իփօֆօսֆիթով շաղախուած

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՈՏԻ ԵՒ ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եօրք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մարմնոյ ձկան իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իփօֆօսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճօղածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գլխաւոր գործակալք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԸՐ ԵՒ ՀԱՈՒՐԵԼ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլեայի և Պաթումի միջև կանոնաւորապէս բանող

«Արմենիա» շոգենաւը, յուլիս 4ին Մարսիլեա պիտի ուղեւորի։

Փարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաւ ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

[illegible]

Նաւուղէնի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալատուն

ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՉՈՒԼ

477 Մումհանէ Սիւթէ Փրանի

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլի և Միջերկրականի միջև բանող շոգենաւք

Անուանք	Թօննօ	Անուանք	Թօննօ
Քանոբուս	4200	Աֆինը	3000
Ֆերօս	4000	Օսայրիս	3000
Օռմանի	4000	Նէֆէրթիթ	3000
Սեսոստրիս	3250	Բերա	3000
Թիպս	3250	Լոգսոր	800
Մանֆիս	3250	Օլիմբօս	800
Մարեոթիս	3250	Դեաֆլ	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.

Ուիթթըլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

292 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվըրբուլ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Լիվըրբուլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջև

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ և Ըն.

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալերմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալլիէօ	5500	Բանտէր	1700
Ապօլլօ	5500	Կիտառօ	2200	Բլասիտօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիօսդօ	3000	Կրօսնօ	2200	Բուէբլօ	2800
Գասանօ	3000	Հէրօ	2000	Բիալթօ	4400
Գերոնիօ	2200	Հիտալկօ	3500	Բինալդօ	3200
Գրավօ	2000	Հինտու	7000	Բօլլօ	3000
Ջըֆֆալօ	8800	Հումպէր	1200	Բօմէօ	3500
Գայրօ	2600	Այակօ	5000	Բօզարիօ	3500
Գալիբսօ	2500	Ճիռնօ	2300	Սալերնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանդիակօ	6200
Գադօ	2000	Քօլփինօ	4200	Սաբֆօ	2000
Գոմօ	2700	Քօվնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Չիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնթօ	4300
Գլիօ	3500	Լէբանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թասսօ	1200
Ցիդօ	2500	Մալմօ	1500	Թօլէտօ	2800
Դօմինօ	3500	Մառ Նէկօ	4300	Թօրբիտօ	900
Դուրօ	4800	Մարքէլլօ	6500	Ուրբինօ	5000
Դրագօ	2100	Միլօ	2000	Վոլթուռնօ	5000
Եալդաֆօ	2600	Մուրինօ	3100	Եասօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զենօ	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տէֆթէրտար	200
Էրմանօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ճէմինօ	200
Ֆալքօն	800	Օդրանդօ	4500	Ջէլօ	140
Ֆէռօ	700	Օդդօ	2000	Մուրքէթօ	120
				[illegible]	8000
				[illegible]	8000
				[illegible]	8100

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Թ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՏՕ

Գործակալք

Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլեթ խան, Ղալաթիա

604

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ՌՈՅԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ

ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՈՐՓՈՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգլ. ոսկի	4.000.000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	»	35.000.000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և ժամանակին առանց որ և իցէ ԶԵՂՉԻ կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.

140 Պահճէ Գաբու, Մէյտանճըք սօքաք, Ուիթալ խան.

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնք

Բշ.	21/3	Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ.	22/4	Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոսի ճամբով։
Դշ.	23/5	Սեւաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ.	23/5	Սուրհանդակ դէպի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամ 11ին։
Եշ.	24/6	Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ազդ — Յունիս 22/4, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփոլի, Պէյրութ, Յաֆա, և Փօռ-Սայիտ գացող շոգենաւին։

605

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՊԷԼԼՕՎԱ

Արեւ. ճեպ. Թ. 2 Բշ. Եշ. Ա.	Կուխ. ճեպ. Թ. 4 Ամ. օր ԱԲԳ	Կուխ. խառն Թ. 62 Ամ. օր ԱԲԳ	Կուխ. խառն Թ. 132 Բշ. Եշ. ԱԲԳ	Կուխ. խառն Թ. 124 բաց ի կիր. ԱԲԳ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կուխ. խառն Թ. 123 բաց ի Եշ. ԱԲԳ	Կուխ. խառն Թ. 131 Դշ. Շբ. ԱԲԳ	Կուխ. խառն Թ. 61 Ամ. օր ԱԲԳ	Կուխ. ճեպ. Թ. 7 Ամ. օր ԱԲԳ	Արեւ. ճեպ. Թ. 5 Դշ. Շբ. Ա.
ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
7 20	8 15	6 30			Մկ. Կ. ՊՈԼԻՍ .... ժմ.			8 32	8 22	4 00
		6 41			Գումգաբու			8 23		
		6 53			Եէտի—գուլէ			8 07		
		7 12			Մագրիգիւղ			7 44		
		7 26			Այաստեֆանոս			7 22		
		7 45			Քիւչիւք—Չէքմէճէ ...			7 07		
		8 29			Սպարթա—գուլէ			6 22		
	9 33	9 05			Հատեմքէօյ			5 56	6 59	
		9 48			Չաթալճա			4 53	6 17	1 50
9 58	10 51	10 25			Գապաքճը			4 20		
		11 27			Սինեքլի			3 29		
	12 12	12 09			ժմ. Չերքեզքէօյ մեկնում			2 37	4 38	12 09
	12 14	12 40			մկ. ժամանում			2 12	4 33	12 04
12 04	12 56	1 41			Չօրլու			1 26	3 56	
		2 33			Մուրատլը—Քէօրէքլի			12 26		
		3 05			Սէյտլէր—Չիֆթլիք ...			11 53		
	2 28	3 44			Լիւլէ—Պուրկազ			11 16	2 26	
2 05	2 35	4 30			Պապա—Էսքի			10 39	2 00	9 33
		5 13			Քավագ—քէօյ			9 40		
	3 58	6 05			Ուզուն—Քէօփրի			8 56	12 50	
	4 16	6 47			Գուլէլի—Պուրկազ			7 46	12 51	8 09
		7 12			Ուրլի			7 14		
4 21	5 09	7 39			ժմ. ԱԴՐ. ՊՈԼԻՍ .... մկ.			6 25	11 37	7 14
4 29	5 19		3 15		մկ. ժմ.		1 25		11 22	7 09
			4 07		Գառըքէօյ		12 32			
5 26	6 12		4 57		ժմ. Մուսթաֆա բաշա մկ.		11 39		10 27	6 12
5 31	6 32		5 17		մկ. ժմ.		11 19		10 02	6 07
6 14	7 13		6 35		ժմ. Հարմանլը մկ.		9 54		9 19	5 23
6 20	7 38		6 55		մկ. ժմ.		8 48		8 59	5 18
	8 01		7 38		ժմ. Թըրնովա-Սեմենլի մկ.		8 01		8 35	4 53
	8 11			10 50	մկ. ժմ.	12 50			8 25	4 48
	8 47			11 50	Գայաճըք—Հասքէօյ ...	12 06			7 52	
	9 34			1 07	Եէնի—Մահալլէ.........	10 50			7 05	
8 38	9 59			1 49	Բաբագլը	9 58			6 39	3 06
	10 25			2 24	Գաթօնից—Սթանիմաք	9 04			6 14	
9 23	10 44			2 49	ժմ. Ֆիլիպէ մկ.	8 25			5 54	2 17
9 33	11 04			3 20	մկ. ժմ.	7 51			5 34	2 12
	11 58			4 41	Թաթար Բազարճըք մկ.	6 45			4 48	
	12 22			5 12	ժմ. Սարամպէյ մկ.	6 00			4 17	
	12 23				մկ. ժմ.				4 16	
11 10	12 44				ժմ. Պելօվա մկ.				4 01	12 44
3 20	4 29				Սոֆիա				12 34	15
2 10	9 50				Նիշ				5 51	920
8 45	4 48				Պելկրատ				10 55	37
9 40	1 20				Պուտապեշտ				2 40	3
3 16	7 20				Վիեննա մկ.				8 30	

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

1. Ստորագծեալ վայրկեանները կը ցուցնեն իրիկուան ժամը 6ին և առաւօտեան ժամը 5.59ի միջեւ եղած գիշերուան ժամանակը.

2.—Կ. Պոլսոյ արուարձանաց ժամանակացոյցը մասնաւոր ցուցակ մըն է եղած։

3.—Ձախակողմի սիւնակաց մէջ կառախմբոց մեկնման ժամանակը պէտք է կարդալ վերէն՝ վար, և աջակողմի սիւնակաց մէջ վարէն վեր։

4.—Թիւ 321 «խառն կառախումբը» ի Թըրնովա—Սեմենլի կը հաղորդակցի 7 Թիւ «պայմանագրական կառախմբին», հետ։

5.—Թիւ 322 «խառն կառախումբը» ի Թըրնովա—Սեմենլի կը հաղորդակցի Թիւ 4 «պայմանագրական կառախմբին» և Թիւ 131 «խառն կառախմբին հետ։

6.—Թիւ 621 խառն կառախումբը Ուսքիւպի մէջ կը հաղորդակցի՝ Ձիպէֆչէ գացող Թիւ 522 և Սելանիկ գացող Թիւ 513 խառն կառախմբոց հետ։

7.—Մահճաքարշ վակոն մը աւելցուած է Թիւ 7 և 4 պայմանագրական կառախմբոց, արեւելեան ճեպընթացին չբանած օրերն, այսինքն.

Կ. Պոլսէն մեկնող Թիւ 4 կառախմբին) Կիրակի, երեքշաբթի, չորեքշաբթի ուրբաթ և շաբաթ օրերը

Պելովայէն մեկնող Թիւ 7 կառախմբին) Կիրակի, երկուշաբթի, չորեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը

Ուղեւորք կրնան զայն ի կիր առնուլ յաւելուածական սակ մը վճարելով։

Ա. կարգ	Բ. կարգ	
Ֆր. 10.—	Ֆր. 7.—	Կ. Պոլսէն Ադր. Պոլսոյ համար կամ փոխադարձաբար
,, 12.—	,, 9.—	Կ. Պոլիս Ֆիլիպէ Պելովայի համար կամ փոխադարձաբար

8.—Արեւելեան Եւրոպայի ժամանակը [Ա. Ե. Ժ.] 4 վայրկեան առաջ է Կ. Պոլսոյ տեղական ժամուն վրայ։

9.—Միջին Եւրոպայի ժամանակը [Մ. Ե. Ժ.] 32 վայրկեան ետք է Սելանիկի ժամուն վրայ։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԳԻԾ ՍԵԼԱՆԻԿ—ԻՒՍՔԻՒՊ—ԶՊԷՖՉԷ

Կախմբ. խառն Թ. 512 ամեն օր ժ. վ.	Կախմբ. խառն Թիւ 522 ամեն օր ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կախմբ. խառն Թիւ 523 ամեն օր ժ. վ.	Կախմբ. խառն Թիւ 513 ամեն օր ժ. վ.
5 10		Սելանիկ (Պիւֆէ) ... ժմ.		10 18
5 44		Թօփսին .... մկն		9 44
6 21		Ամաթօվօ		9 04
6 43		Քարասուլու		8 41
6 53		Կիւմէնճէ		8 31
7 31		Կէօրկելի		7 59
8 05		Միռօվճէ		7 15
8 15		Ստրումիցա		7 06
8 47		Ֆէմիրգաբու (Պիւֆէ) ժմ.		6 32
8 57		մկ.		6 17
9 42		Քրիվոլագ		5 43
10 21		Վէնից—Կրացքօ		5 00
11 08		Քէօփրիւլիւ .... ժմ.		4 10
11 18		մկ.		4 00
12 06		Զելէնիկօ		3 17
12 42	1 06	ԻՒՍՔԻՒՊ (Պիւֆէ) ժամ. մկն.	2 20	2 41
	1 47	Աճալար	1 44	
	2 42	Գումանօվա	1 07	
	3 15	Թապանօվչէ	12 29	
	3 43	Պրէշօվա	12 04	
	3 56	Պուգառովչէ	11 46	
	4 21	Պոյիէնէվչէ	11 16	
	4 34	Զիպէֆչէ	11 00	
	9 35	Նիշ	5 31	
	4 48	Պելկրատ	10 55	
	1 20	Պուտապեշտ	2 40	
	2	Վիեննա մկն.	8 30	

ԳԻԾ ԻՒՍՔԻՒՊ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կախմբ. խառն Թիւ 622 Բշ. Դշ. ուր. ժ. վ.	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կախմբ. խառն Թիւ 621 Գշ. Եշ. շբ. ժ. վ.
7 15	Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ժամ	12 29
8 22	Էլէշան .... մեկ.	11 36
9 17	Քաչանիք	10 59
10 27	Վէրիզովից	10 12
11 20	Լիբլիան	9 11
12 12	Բրիշթինա	8 16
12 58	Վուչիթըն	7 22
1 15	Միթրովիցա մկ.	7 00

ԹԸՐՆՕՎԱ—ՍԷՄԷՆԼԻ—ԵԱՄՊՕԼՈՒ

Կուխ. խառն Թ. 321 Բշ. Եշ. ԱԲԳ	Կուխ. խառն Թ. 323 Կիր. ԱԲԳ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կուխ. խառն Թ. 322 Դշ. Շբ. ԱԲԳ	Կուխ. խառն Թ. 324 Բշ. ԱԲԳ
9 15	1 40	մկ. Թըրնով-Սեմենլի ժմ.	7 30	9 49
9 58	2 25	Գարաբունար	6 46	9 15
11 05	3 32	Ռաճէ—Մհլէսի	5 45	8 14
12 13	4 43	Եէնի—Զաղրա	4 42	7 09
1 11	5 41	Սլիվօ—Քրմանլը	3 41	6 18
2 00	6 50	Եամպօլու ժմ.	2 40	5 10
6 58		ժմ. Պուրկազ մկ.	9 40	

ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

Կուխ. խառն Թ. 221 Բշ. Դշ. և ուր. ԱԲԳ	ԿԱՅԱՐԱՆՔ	Կուխ. խառն Թ. 222 Գշ. Եշ. և շբ. ԱԲԳ
7 51	մկ. Ա. Պոլիս .... ժամ.	6 53
8 47	Ուրլի	5 58
9 33	Գուլէլի — Պուրկազ ...	5 30
10 10	Տիմէթօգա	4 38
11 22	Սուֆլի	3 31
12 20	Ֆիրիճիկ	2 31
1 21	Ֆէրրէ	1 29
2 22	ժմ. Տէտէ—Աղաճ ......մկ.	12 20